

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Oppdatert: 4. oktober 2016
(Jnr. 2009/01719-7)

Rundskriv 2009/009

Til Politimestrene
Dato 1 juli 2009
Saksnr. 2009/01719-1 651
Saksbehandler Ståle A. Svendsen

Retningslinjer for politiets behandling av våpensaker

Vedlagt følger Politidirektoratets rundskriv med retningslinjer for behandling av våpensaker i politiet.

Nye rundskriv vil bli innarbeidet i retningslinjene, slik at oppdaterte retningslinjer til enhver tid vil være tilgjengelig på intranettet.

Med vennlig hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Steinar Talgø
seksjonssjef

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Fritjof Nansens vei 16
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

1	INNLEDNING	6
2	VÅPENLOVENS OMFANG OG DEFINISJONER	6
2.1	Våpenloven §§ 1 - 3	6
2.2	Nærmere om våpenloven § 1	7
2.3	Nærmere om begrepet «våpendel» -registreringsplikt	8
2.3.1	Deaktivering av skytevåpen	9
2.4	Skytevåpen som helt eller delvis ikke omfattes av våpenlovens bestemmelser	9
2.4.1	Våpen tilhørende forsvaret eller politiet	9
2.4.2	Registreringsfrie våpen	10
2.5	Spesielle våpen som er forbudt i medhold av våpenloven	11
2.5.1	Stiletter	12
2.5.2	Batangkniver	12
2.5.3	Batong	12
2.5.4	Slåsshanske	12
2.5.5	Spretterter	13
2.5.6	Elektrosjokkvåpen	13
2.5.7	Karatepinner (nunchaku)	13
2.5.8	Blåserør	13
2.5.9	Kastestjerner	13
2.5.10	Hogg- og stikkvåpen	13
2.5.11	Forsvarssprayer	13
2.5.12	Andre særlig farlige gjenstander	14
3	TILLATELSE TIL Å ERVERVE OG INNEHA SKYTEVÅPEN	14
3.1	Oversikt	14
3.2	Søknaden	15
3.3	Personlige kvalifikasjoner for erverv	16
3.3.1	Minstealder for å erverve og inneha våpen – våpenloven § 7 fjerde ledd	16
3.3.2	Aldersgrense ved overlatelse	17
3.4	Kravet om edruelighet, pålitelighet og skikkethet – våpenloven § 7 tredje ledd	18

3.4.1	Personlig skikkethet/pålitelighet – vandel.....	18
3.4.2	Skikkethet – psykiske lidelser.....	19
3.4.3	Skikkethet – edruelighet.....	20
3.4.4	Ervervssøknad fra utlending med bopel/opphold i Norge ..	20
3.5	«Behov eller annen rimelig grunn»	20
3.5.1	Nærmere om behovskravet	20
3.5.1.1	Jakt.....	21
3.5.1.2	Øvelses- og konkurranseskyting.....	23
3.5.1.2.1	Dokumentasjon av forbundstilknytning	24
3.5.1.2.2	Presisering av behovskravet i våpenloven § 7 tredje ledd – krav til aktivitetsnivå	24
3.5.1.2.3	Krav til medlemskap i skytterklubb/forbundstilknytning	27
3.5.1.3	Erverv av våpen som i hovedsak skal benyttes av andre	29
3.5.1.4	Annen rimelig grunn	29
3.5.1.4.1	Erverv av våpen til samling	30
3.5.1.4.2	Erverv på grunnlag av pietets eller affeksjonsverdi - Arv	33
3.5.1.5	Våpen til slakting	34
3.5.1.6	Utryddelse av skadedyr og jakt på sel.....	35
3.5.1.7	Våpen til selvforsvar/beskyttelse	36
3.5.1.7.1	Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot dyr:	36
3.5.1.7.2	Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot personer.	36
3.5.1.7.3	Vaktselskaper.....	37
3.5.2	Særlige tilfeller	37
3.5.2.1	Erverv av geværpiper, pistol og revolverpiper , samt erverv av ombyggningssett for skytevåpen og erverv av glidestykket (sleiden/sluttstykket eller tilsvarende) til hel og halvautomatiske pistoler.	37
3.5.2.2	Lyddempere	38
3.6	Spesielle emner vedrørende erverv av skytevåpen.....	39
3.6.1	Erverv av våpen til skytterlag/-klubber	39
3.6.2	Våpen av militær karakter.....	39
3.6.3	Forbud mot erverv av hel- og halvautomatiske skytevåpen.....	39
3.6.3.1	Generell godkjenning for erverv av halvautomatiske skytevåpen.....	40
3.6.3.2	Oppdatering på nettet av halvautomatiske rifler som er godkjent til jakt og øvelses- og konkurranseskyting	41
3.6.4	Retningslinjer for søknader om erverv av halvautomatiske skytevåpen.....	41
3.6.5	Retningslinjer for søknad om generell godkjenning av våpentyper.....	42

3.6.6	Erverv av halvautomatiske skytevåpen til medlemmer av Heimevernets pistol og feltskyteklubb (HVPF)	42
3.6.7	Vesentlig endring av et våpens karakter. Geværer med sammenfellbart/innfellbart/avtagbart skulderskjeft	42
3.7	Forbud mot erverv av særlige typer skytevåpen – våpenforskriften § 3	43
3.8	Tilbakekall av våpenkort/innlevering av- og forbud mot å erverve våpen som nevnt i våpenloven § 5.....	43
3.8.1	Viktigheten av rask reaksjon	44
3.8.2	Manglende edruelighet	44
3.8.3	Ikke tilfredsstillende vandel.....	44
3.8.4	Tilbakekall grunnet psykiske lidelser.....	46
3.8.5	Tilbakekall grunnet manglende behov.....	46
3.8.6	Saksbehandlingsregler ved tilbakekall av våpenkort	47
3.9	Søknad om registrering av illegale våpen.....	48
3.10	Privat oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon.....	49
3.10.1	Midlertidig oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon....	50
3.10.2	Oppbevaring av våpen tilhørende dødsbo eller konkursbo:.....	50
3.11	Utlån av våpen	51
3.11.1	Utlån fra private	51
3.11.2	Utlån fra forhandler.....	51
3.11.3	Utlån fra skytterlag/-klubb	52
3.11.4	Utlån fra vaktseksjoner.....	52
3.11.5	Utlån fra andre bedrifter	52
3.12	Europeisk våpenpass	53
3.12.1	Utstedelse av våpenpass.....	53
3.12.2	Tilbakekall av europeisk våpenpass	54
4	ERVERV OG OPPBEVARING AV AMMUNISJON.....	54
4.1	Ammunisjonsbegrepet – forholdet til brann- og eksplosjonsvernloven	54
4.2	Erverv av ammunisjon.....	55
4.2.1	Forbud mot å eie eller inneha panserbrytende ammunisjon m.v.	56
4.2.2	Erverv av ammunisjon til samling	57
4.3	Innlevering av ammunisjon.....	58
4.4	Tilvirkning av ammunisjon og prosjektiler til eget bruk	58

5	BEVILLING FOR SALG AV VÅPEN	58
6	REGISTRERINGSPLIKTIGE LUFT OG FJÆRVÅPEN	59
7	ETTERREGISTRERING AV UREGISTRERTE LOVLIG ERVERVEDE HAGLER.....	59
8	VÅPEN OG AMMUNISJON INNLEVERT TIL ELLER BESLAGLAGT AV POLITIET.....	59
9	OVERSENDELSE AV KLAGESAKER TIL POLITIDIREKTORATET	60
9.1	Klager over avslag på ervervstillatelse grunnet manglende behov:.....	60
9.2	Klager over avslag på ervervstillatelse grunnet vandel	60
9.3	Klager over tilbakekall av våpenkort grunnet vandel og/eller behov.....	60
9.4	Søknader om samlerstatus som oversendes til uttalelse	61
10	BEVILLING – VÅPENGEBYRER	61
11	SENTRALT VÅPENREGISTER	63
11.1	Føring i sentralt våpenregister ved erverv av skytevåpen og våpendeler.....	64
11.1.1	Føring i registeret av systemvåpen.....	64
11.2	Føring i sentralt våpenregister ved tilbakekall av våpenkort og avslag på søknad om ervervstillatelse	64
11.3	Innsyn i våpenregisteret	64

Politidirektoratets retningslinjer for behandling av våpensaker

1 INNLEDNING

Justisdepartementet ga i september 1992 ut rundskriv G-126/92 med bakgrunn i at departementet gjennom arbeidet med våpensaker hadde brakt i erfaring at det var behov for mer konkrete retningslinjer samt utfyllende bakgrunnsmateriale for behandlingen av våpensakene. Ovennevnte rundskriv har senere blitt oppdatert ved en rekke tilleggskundskriv. Våpenloven og våpenforskriftene er senere blitt endret ved flere anledninger, frem til ny våpenforskrift ble fastsatt 26. juni 2009 med virkning fra 1. juli 2009. Politidirektoratet har på denne bakgrunn utarbeidet nye retningslinjer. Retningslinjene erstatter tidligere rundskriv i våpensaker.

Nye rundskriv vil bli innarbeidet i retningslinjene, slik at oppdaterte retningslinjer til enhver tid vil være tilgjengelig på intranettet/internett.

Avgjørelser i prinsipielle enkeltsaker vil fortsatt bli lagt på Lovdata.

Politidirektoratet minner om at det er politimesterens ansvar å sørge at de som skal behandle våpensaker har fått den opplæring som er nødvendig for å kunne utføre denne oppgaven på en tilfredsstillende måte. Denne opplæringen må, foruten å gi en inngående kjennskap til gjeldende våpenlovgivning, også omfatte grunnleggende kjennskap til de forskjellige våpentyper samt kjennskap til de godkjente skytterorganisasjoner og de våpen som er tillatt benyttet i de forskjellige skyteprogram som disse forbund administrerer.

Det forutsettes at delegasjon av avgjørelsesmyndigheten i våpensaker ikke blir foretatt før nødvendig opplæring er gjennomført.

2 VÅPENLOVENS OMFANG OG DEFINISJONER

2.1 Våpenloven §§ 1 - 3

Våpenloven omfatter det som etter lovens §§ 1 – 3 er skytevåpen, våpendeler og ammunisjon, såfremt gjenstanden ikke tilhører eller er bestemt for forsvaret eller politiet. Unntaket for forsvarets eller politiets våpen forutsetter at våpenet er under de respektive etaters kontroll.

Begrepet «skytevåpen» defineres i § 1 og omfatter det som tradisjonelt forstås med skytevåpen, enkelte likeartede former for våpen som raketter og flammekaster m.m. samt våpenimitasjoner som enkelt kan gjøres funksjonsdyktige.

Gjenstander betegnet som leketøy faller i utgangspunktet utenfor loven. Denne type gjenstander vil imidlertid kunne omfattes av våpenloven § 27 b annet ledd i de tilfelle leketøy må bli å regne som en våpenetterlikning

som er av en slik karakter at den lett kan forveksles med registreringspliktige skytevåpen og våpenetterlikningen has med på offentlig sted uten aktverdig grunn.

«Air Soft Gun» ble tidligere vurdert som leketøy, men regnes nå som luft- og fjærvåpen, jf. våpenforskriften § 23 første ledd.

Loven gjelder sivil besittelse av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon (juridiske og fysiske personers besittelse).

Loven gjelder også for Svalbard, jf. § 32.

Norsk våpenlovgivning gjelder i utgangspunktet om bord på norskregistrerte skip og luftfartøy da disse er underlagt norsk jurisdiksjon.

2.2 Nærmere om våpenloven § 1

Begrepet «våpen» har ikke et presist innhold og vanskelige grensetilfeller kan derfor forekomme.

Bue, armbrøst og sprettert er ikke våpen i lovens forstand. Armbrøst har tradisjonelt vært betraktet som leketøy og tidligere heller ikke vært underlagt registreringsplikt. Imidlertid ble det med virkning fra 1. januar 1993 innført forbud mot å erverve, eie eller inneha armbrøst uten tillatelse fra politiet. Dette gjelder dog ikke armbrøst ervervet før 1993. Med armbrøst forstås vanligvis skytevåpen med tre- eller stålbue eller annet materiale som for eksempel glassfiber. Armbrøst har normalt geværkolbe og/eller pistolgrep. Prosjektilet er ofte pil, bolt eller kule. Behovet for armbrøst skal godtgjøres på vanlig måte. Som «behov» godkjenner direktoratet i utgangspunktet kun øvelses- og konkurranseskyting iht våpenforskriften § 13. Ved erverv i anledning jakt i utlandet der bruk av armbrøst er tillatt, forutsettes det gitt en tidsbegrenset tillatelse, jf våpenloven § 8 annet ledd.

Bue er ikke «våpen som med ladning av krutt eller annet drivmiddel, eller ved en mekanisk innretning kan skyte ut kuler, hagl eller andre prosjektiler» jf. § 1 a og faller derfor utenfor loven.

Gjenstander beregnet til bruk som leketøy faller vanligvis utenfor lovens skytevåpenbegrep (ertepistoler o.l.), men det antas at slike likevel kan være av en slik art at de bør anses som skytevåpen i henhold til loven. Det vil være avhengig av funksjonsmåte, skuddkraft osv. jf. at «Air Soft Gun» tidligere ble vurdert som leketøy.

Utenfor loven faller også skuddhammere/boltepistoler som benyttes i bygningsindustrien og kortslutningsapparater for kortslutning av elektriske kabler. Det samme gjelder etter § 1 annet ledd skytevåpen som på grunn av alder eller konstruksjon ikke kan brukes som skytevåpen og skytevåpen som er gjort varig ubrukbar(t/e).

Svartkruttvåpen produsert før 1890 anses som ikke-kontrollpliktige våpen. Det samme gjelder skytevåpen produsert i eller etter 1890 dersom de av Politidirektoratet er funnet egnet til kun å kunne avfyre ammunisjon som ikke lenger er å oppdrive i alminnelig handel eller ikke enkelt kan fremskaffes på andre måter, herunder ved egen tilvirkning. Dette innebærer at andre skytevåpen enn svartkruttvåpen som er produsert før 1890, vil være registreringspliktige dersom det enkelt kan fremskaffes ammunisjon til bruk i disse. Den som før forskriftens ikrafttredelse innehar våpen som nevnt i forskriftens § 1 annet ledd kan fortsatt beholde disse uten særskilt tillatelse.

Replikavåpen omfattes av lovens regler.

Etter våpenloven § 1 litra b) forstås også apparater for utskyting av bl.a. gass. Politidirektoratet har nylig registrert at det på det internasjonale markedet har kommet en kniv med innebygget gassampulle slik at gassen kan skytes inn i offeret og påføre offeret store skader. Dette er et registreringspliktig skytevåpen etter ovennevnte bestemmelse.

Et våpen anses etter forskriften § 1 annet ledd å være gjort varig ubrukbart (deaktivert) etter våpenloven § 1 annet ledd dersom alle vesentlige deler av våpenet er gjort permanent ubrukelig, og der disse ikke kan fjernes, erstattes eller modifiseres på en måte som vil gjøre det mulig å reaktivere våpenet på noen måte.

I utgangspunktet er det svært vanskelig å gjøre et skytevåpen varig ubrukbart uten at det synes utvendig på våpenet. Hensynet til at det foretas en forsvarlig plombering av skytevåpen må veie tyngre enn en den enkeltes ønske om å ha et minst mulig beskadiget våpen til dekorasjonsformål.

Det er imidlertid forbudt uten politiets tillatelse å eie eller inneha glidestykke (sleide/sluttstykke eller tilsvarende) til hel- og halvautomatiske pistoler, jf. våpenforskriften § 22 annet ledd.

Øvrige deler omfattes ikke av våpenloven, og kan fritt erverves og omsettes.

2.3 Nærmere om begrepet «våpendel» -registreringsplikt

Etter våpenloven § 2 gjelder loven også for våpendeler. Det følger av § 7 at «våpendeler» er registreringspliktige. Med våpendel forstås piper og låskasser.

Piper omfatter også innstikningspiper såfremt de kan benyttes i registreringsfrie våpen, dvs § 5-våpen. Bestemmelsen har i første rekke praktisk betydning for hagler som er lovlig ervervet av nåværende eier før 1. oktober 1990 og som ennå ikke er underlagt registreringsplikt. Ved bruk av slike innstikningspiper vil slike registreringsfrie våpen gis samme karakter som registreringspliktige.

Det samme som gjelder for innstikningspiper, gjelder også for de såkalte innleggspatroner, som funksjonerer på samme måte. Etter våpenforskriften § 22 kan piper skiftes ut hos autorisert våpenhandler mot å fremvise våpenkort og legitimasjon. Denne bestemmelsen gjelder bare hvis man bytter ut pipe av samme kaliber.

Skal man bytte kaliber må det søkes om ervervstillatelse på vanlig måte. Det tidligere unntaket fra denne bestemmelse for medlemmer av Det frivillige skyttervesen (DFS), er ikke videreført i den nye forskriften.

Det er i våpenforskriften § 4a presisert hvilken våpendel som regnes som «låskasse» etter våpenloven § 2.

Rifler: Begrepet omfatter ikke sluttstykket. Låskassen er som hovedregel den delen pipen er montert i. Låskassen skal være nummerert og ført inn i våpenregisteret. For skytevåpen basert på AR modellen regnes underramme (lower receiver) som låskasse.

Revolvere: Rammestykket omfattes av begrepet låskasse.

Automatpistoler: Våpenets ramme ansees som låskasse.

Det er imidlertid forbudt uten politiets tillatelse å eie eller inneha glidestykke (sleide/sluttstykke eller tilsvarende) til hel- og halvautomatiske pistoler, jf. våpenforskriften § 22 annet ledd.

Øvrige deler omfattes ikke av våpenloven, og kan fritt erverves og omsettes.

2.3.1 Deaktivering av skytevåpen

Deaktivering av skytevåpen skal foretas etter de retningslinjer for inaktiveringsstandarder og inaktiveringsteknikker som er fastsatt i EU-kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/2403 om felles retningslinjer for deaktivering av skytevåpen. Det kreves at våpenet må gjøres helt ubrukelig for å kunne bli regnet som et deaktivert skytevåpen. Retningslinjene for deaktivering (plombering) av skytevåpen er inntatt i vedlegg 1.

2.4 Skytevåpen som helt eller delvis ikke omfattes av våpenlovens bestemmelser

2.4.1 Våpen tilhørende forsvaret eller politiet

Våpen, våpendeler eller ammunisjon som tilhører eller er bestemt for forsvaret eller politiet er unntatt fra loven jf. § 4. For disse er det gitt bestemmelser i medhold av andre lover. Unntaket for forsvarets/politiets våpen omfatter også våpen tilhørende fremmede lands væpnede styrker som befinner seg i landet i forståelse med norske politi- eller forsvarsmyndigheter. Våpen tilhørende private/sivile utenlandske sikkerhetsvakter faller inn under våpenlovgivningens regler.

Som nevnt under pkt. 2.1 forutsetter unntaket for forsvarrets eller politiets våpen at våpenet er under de respektive etaters kontroll.

Unntatt er også produkter som etter forutgående bestilling *fra forsvaret eller politiet* importeres og selges til forsvaret/politiet samt komponenter for produksjon av slike produkter (f.eks. løse prosjektiler for produksjon av patroner). Våpenlovens bestemmelser kommer til anvendelse når våpen skal overføres til sivile forhandlere eller brukere.

2.4.2 Registreringsfrie våpen

Våpenloven gjelder også for glattborede haglgeværer ervervet av nåværende eier etter 1. oktober 1990. Magasin- og automathagler ble undergitt registreringsplikt ved lovendring 23. juni 1978. Luft- og fjærvåpen som har kaliber grovere enn 4,5mm er registreringspliktige. Øvrige luft- og fjærvåpen kan erverves uten politiets tillatelse, forutsatt at vedkommende oppfyller de krav til minstealder som er fastsatt i lovens § 29, som i utgangspunktet er 18 år. Luft- og fjærvåpen ervervet av nåværende eier før den nye forskriftens ikrafttredelse er registreringsfrie, jf. forskriften § 23 annet ledd, selv om de har grovere kaliber enn 4,5 mm., se for øvrig pkt 6.

Kravet om ervervstillatelse gjelder ikke paintballvåpen og «Air Soft Gun», selv om disse har betydelig grovere kaliber enn ordinære luft- og fjærvåpen. jf. våpenforskriften § 23 annet ledd siste punktum. Kravet om 18 års aldersgrense gjelder imidlertid som for andre luft- og fjærvåpen, jf. første ledd.

Ved søknad om innregistrering av hagler som søker lovlig har ervervet før registreringsplikten ble innført, kreves det ikke at vedkommende er registrert i Jegerregisteret eller er medlem av skytterlag. Søknaden kan imidlertid avslås og våpenet kreves solgt dersom vedkommende ikke fyller de alminnelige krav til personlige egenskaper som edruelighet, pålitelighet og skikkethet. Se for øvrig pkt. 7 om gebyrfritak. Ved erverv av ammunisjon til hagler som er innregistrert etter disse bestemmelser vises det til pkt 4.2.

Apparater for slakting og rednings- og harpungevær faller ikke inn under lovens bestemmelser og kan fritt erverves, dersom de utelukkende er egnet til det oppgitte formål, jf. våpenloven § 5 a. Slike gjenstander faller imidlertid inn under loven hvis de er av en slik karakter at de også er anvendelige til samme formål som registreringspliktige våpen. Som eksempel kan nevnes at et harpungevær vil bli registreringspliktig hvis det i tillegg til å være et harpungevær også kan avfyre vanlig skarp rifleammunisjon. Våpen som nevnt under § 5a som er egnet til annet enn det oppgitte formål skal behandles etter reglene for de våpentyper de må sammenlignes med. Harpungevær som også kan avfyre skarp rifleammunisjon må således bli å behandle etter de ordinære regler om rifler. Når det gjelder spørsmålet om å gi tillatelse til erverv/innførsel/handel av slike våpen, må det foretas en meget streng vurdering av om våpenet er hensiktsmessig til det oppgitte formål.

Signalpistoler og andre innretninger for signalgivning reguleres av brann- og eksplosjonsvernloven, og faller således utenfor våpenloven.

Startrevolvere som er laget slik at skarpe patroner/gasspatroner ikke går inn, og hvor løpet ikke er boret opp slik at skarpe patroner kan avfyres, herunder gasspatroner, faller inn under lovens § 5a og er således ikke registreringspliktige. Det samme gjelder startpistoler med så lav ladeskinne (magasin) at minste type satspatron med kule ikke kan bli avfyrt, og våpenet ikke kan bores opp.

Slaktepistoler faller ikke under begrepet «apparater for slakting», men kategoriseres som pistol og er registreringspliktig.

Signalpenner faller inn under § 5a og kan erverves fritt. Politidirektoratet er kjent med at slike volder problemer fra tid til annen i og med at de anvendes som fyrverkeri. Bruk og bæring av ladd signalpenn på offentlig sted vil imidlertid ofte være regulert i politivedtektene, jf. normalpolitivedtektene § 5 nr. 1 og 2.

2.5 Spesielle våpen som er forbudt i medhold av våpenloven

Våpenloven § 6 a gir kongen bemyndigelse til å bestemme «at det skal være forbudt å importere, omsette eller eie enkelte typer våpen eller ammunisjon, herunder våpen eller lignende som ikke faller inn under § 1.»

I medhold av disse bestemmelsene er det i forskriften § 9 gitt forbud mot, uten politimesterens tillatelse, å erverve, eie eller inneha elektroshokkvåpen, pepperspray og andre selvforsvarsmidler med tilsvarende virkning, springkniver, batongkniver, stiletter, slåsshansker, batonger, karatepinner, kastestjerner, blåserør for utskyting av piler etc., spretterter eller andre tilsvarende særlig farlige gjenstander som ikke anses å ha noe aktverdig formål og som fremstår som voldsprodukter. Dette gjelder ikke våpen tilhørende eller bestemt for politiet eller forsvaret, slik som bestemt under punkt 2.4.1.

Forbudet mot særlig farlige gjenstander som ikke anses å ha noe aktverdig formål og som fremstår som voldsprodukter, er ny. Dette er en gjeninnføring av forbudet som var inntatt i den tidligere forskrift om forbud mot voldsprodukter. Med voldsprodukt menes et produkt som er utformet eller kan omformes slik at det kan brukes i voldelig sammenheng og lett medføre helseskade. Produktet har primært ikke noe legalt praktisk formål.

Bakgrunnen for forbudet er at disse redskapene ikke dekker noe legitimt behov, samtidig som det er på det rene at de ikke sjelden blir benyttet i forbindelse med straffbare handlinger.

Innførsel av slike våpen er også forbudt, jf. våpenforskriften § 54 første ledd.

Forskriftens § 9 fjerde ledd, jf. § 53 gir Politidirektoratet adgang til å dispensere fra forbudet mot innførsel av gjenstander som nevnt i § 9. Dispensasjon kan for eksempel gis for produkter som skal benyttes til trening/konkurranse i regi av en kampsportklubb/forening tilsluttet et nasjonalt forbund. Dispensasjon kan videre gis til seriøse samlere der gjenstandene inngår som en naturlig del av en større samling av lovlige blankvåpen, som for eksempel sabler, sverd, kårder, osv.

2.5.1 Stiletter

Om stiletter har Justisdepartementet tidligere uttalt:

«Med stilett forstås departementet et spisst stikkvåpen med tynn klinge, mest typisk med trekantet eller firkantet tverrsnitt. Ved den konkrete rettsanvendelse, hvor det blant annet blir å legge vekt på vedkommende gjenstands egenskaper, så som utseende, karakter av stikkvåpen m.v. , vil også lignende gjenstander, f.eks. med rund klinge, kunne bli å anse som stilett i våpenlovens forstand.»

Justisdepartementet har i konkrete saker lagt til grunn at dolker skal betraktes som stiletter. Dette gjelder ikke bredbladede kastekniver. Det antas videre at tradisjonelle dykkerkniver ikke kan betraktes som stiletter. Bajonetter anses heller ikke for å være «stilett» i våpenlovens forstand.

2.5.2 Batangakniver

Med batangakniver forstås man kniver med todelt skjefte hvor hver skjeftedel er hengslet i bakkant av klingens og er beregnet på å kunne foldes over henholdsvis knivens egg/rygg.

2.5.3 Batong

Batong defineres som kort kølle. Teleskopbatong faller også inn under begrepet batong. Hvilket materiale køllen er laget av er av mindre betydning. Det vil være avhengig av omstendighetene om en gjenstand kan betraktes som batong. Et hammerskaft er f.eks. i utgangspunktet ikke noen batong, men dersom det åpenbart bæres/benyttes som slagvåpen faller det inn under forbudet. Det har i visse tilfeller vært gitt dispensasjon for erverv av batong til godkjent vaktelskap. Når dispensasjon gis må politiet ta stilling til hvilken type batong som skal kunne erverves, og under hvilke tjenesteoppdrag batong skal kunne benyttes.

2.5.4 Slåsshanske

Justisdepartementet har definert slåsshanske som et slagvåpen laget med beskyttelse rundt fingrene/knokkene. Typisk dreier dette seg om bøyler bestående av flere sammenhengende ringer som tres inn på fingrene.

2.5.5 Spretterter

Ved endringen av den tidligere våpenforskriften (i kraft 1. januar 2000) ble det innført forbud mot å kjøpe, erverve, eie eller inneha spretterter. Direktoratet understreker at dette forbudet først og fremst er ment å ramme de kraftige maskinproduserte sprettertene for omsetning på det kommersielle markedet. Forbudet er derfor ikke ment å ramme såkalte «husflidspretterter», dvs. hjemmelagede trespretterter e.l.

2.5.6 Elektrosjokkvåpen

Elektrosjokkvåpen er elektriske våpen/apparat som avgir strømimpulser. Enkelte apparater er kraftige nok til at offeret blir lamslått, mister kontrollen over bevegelsesmuskulatur, kollapser eller blir sløvet og kraftløs.

2.5.7 Karatepinner (nunchaku)

Karatepinner (nunchaku) er to køller lenket sammen med en lenke eller snor.

2.5.8 Blåserør

Forbudet omfatter profesjonelt fremstilt blåserør som benyttes til utskyting av piler og andre skarpe gjenstander.

2.5.9 Kastestjerner

Kastestjerner er metallgjenstander med to eller flere skarpe pigger/kanter som er avbalansert på en slik måte at de er velegnet som kastevåpen.

2.5.10 Hogg- og stikkvåpen

Ved kgl. res. av 25. januar 1963 pkt. 14 er det gitt forbud mot overdragelse og overlattelse av hogg- og stikkvåpen som har en klinge på mer enn 25 cm til barn under 16 år. Med klinge menes våpenets blad.

2.5.11 Forsvarssprayer

Justisdepartementet/Politidirektoratet har i samarbeid med Kriminalpolitisen vurdert totalt 17 såkalte forsvarssprayer. Av disse anses ni sprayer å ha en effekt og virkemåte som kan likestilles med tåregass, og disse faller således inn under våpenlovens regelverk. Disse er:

Navn	Virkestoffer
➤ Defendex 30%	Tensider 30 — 60% og dimetyler 10 — 30%
➤ Peppergard	5% oleoresin capsicum
➤ Antidog Spray	Cayenne pepper
➤ Pepper Defense	6 % oleoresin capsicum
➤ Pepper Spray	10 % oleoresin capsicum

➤ Body Protect Aerosol Type	Allylisothiocyanat (allylsennepsolje)
➤ Defiance	Oleoresin capsicum
➤ Woman buckler	5 % oleoresin
➤ Guardian Angel	Oleoresin capsicum

Ovennevnte sprayer kan kun erverves av person som fyller våpenlovgivningens vilkår for å ha våpen til beskyttelse, og som derfor har ervervstillatelse fra politiet. Sprayene kan kun importeres/omsettes av godkjent våpenforhandler.

Følgende forsvarssprayer anses å falle utenfor våpenlovgivningens anvendelsesområde:

Navn	Virkestoffer
➤ Dye Witness	I det vesentligste fargestoffer
➤ Zum Sikkerhets-Spray	I det vesentligste fargestoffer
➤ Farb-Gel Spray	I det vesentligste fargestoffer
➤ Safety Spray	Erythrosin
➤ FMS Toalettspray	Isopropanol, limonine, mentol og a-terpinol
➤ Sunt Fornuft	10 – 15% isopropanol
➤ X-marker	I det vesentlige fargestoffer
➤ Bodyguard	Isopropanol

Politidirektoratet vil presisere at de sistnevnte forsvarssprayer ikke er godkjent av direktoratet, men sprayene er kun vurdert ut fra spørsmålet om de faller inn under våpenlovens bestemmelser eller ikke.

2.5.12 Andre særlig farlige gjenstander

Våpenforskriften § 9 har fått et tillegg ved at det i bestemmelsen er tatt inn forbud mot «andre tilsvarende særlig farlige gjenstander som ikke anses å ha noe aktverdig formål og som fremstår som voldsprodukter».

Politidirektoratet antar at kniver og andre skarpe gjenstander som primært er produsert for å være kampvåpen og som ikke synes å ha noe fornuftig bruk til jakt og fritidsaktiviteter, vil være forbudt i medhold av bestemmelsen.

3 TILLATELSE TIL Å ERVERVE OG INNEHA SKYTEVÅPEN.

3.1 Oversikt

Bestemmelsene om erverv av skytevåpen og ammunisjon er gitt i våpenloven §§ 7 – 12 og våpenforskriften annen del.

Våpenlovens hovedregel er at erverv av skytevåpen som etter loven er kontrollpliktige forutsetter tillatelse fra politimesteren, jf. våpenloven § 7. Dette gjelder i utgangspunktet alle former for erverv (kjøp, gave, funn, lån, deponering). Unntak er gjort for kortvarige utlån av visse våpentyper, jf. § 11 og våpenforskriften kap. 18.

I tillegg til ervervstillatelse må den som vil ha våpen ha tillatelse til å inneha dette, jf. våpenloven § 8. I praksis behandles spørsmålet om å gi tillatelse til å inneha våpen i forbindelse med behandlingen av ervervssøknaden.

Våpenloven forutsetter at det behov for våpen som forelå på innvilgelsestidspunktet skal foreligge så lenge vedkommende innehar skytevåpen. Dersom innehaveren ikke lenger har behov for skytevåpen, kan våpenkortet tilbakekalles.

Dersom innehaver av våpen senere blir uskikket til å inneha skytevåpen, skal våpenkortet tilbakekalles.

Tilbakekall av våpenkort behandles nærmere i punkt 3.8.

3.2 Søknaden

Det har forekommet at søknader feilaktig er blitt innvilget til tross for at det/de aktuelle våpen ikke er tillatt å erverve i Norge, eller for våpen som søkeren ikke har et reelt behov for. Dette skjer blant annet fordi politiet godtar søknader med mangelfulle opplysninger.

Det er spesielt ved søknader vedrørende erverv og innførsel av halvautomatisk hagle/rifle/karabin/maskinpistol/pumpehagle dette problemet er aktuelt.

Fra praksis kan som eksempel nevnes at typer halvautomatiske militært pregede våpen, som for eksempel US-karabin, HK 91, osv, ofte blir ført opp som «rifle cal 7,62».

Søknad om tillatelse til å innføre- og/eller erverve skytevåpen skal inneholde tilstrekkelige opplysninger om våpenet til at politiet kan identifisere våpenet. Det må i søknaden gis opplysninger om:

- Våpentype (for eksempel pistol)
- Fabrikkermerke (for eksempel Colt)
- Modellbetegnelse/navn (for eksempel Government)
- Minimum pipelengde
- Kaliber (for eksempel cal. 45 ACP)
- Mekanisme (enkelt/dobbeltskuddsvåpen, repeter, halv- eller helautomatisk m.v.)
- Våpennummer (ved kjøp fra privatperson)

Ved søknad om ervervstillatelse på halvautomatisk hagle/rifle/karabin/maskinpistol/ pumpehagle skal fabrikkmerke, pipelengde og nøyaktig modellbetegnelse alltid oppgis.

Hvis det i søknaden kun er oppgitt at søkeren ønsker å erverve en «rifle» i et kaliber uten å angi våpenmerke eller annen type betegnelse, og politiet ikke finner grunn til å innhente nærmere opplysninger, bør politiet ved en eventuell innvilgelse gi tillatelse på «rifle/repetergevær» i det aktuelle kaliber.

Ved søknad om våpen til øvelses-/konkurranseskyting skal det vedlegges kopi av medlemskort fra de(n) skytterklubb(er)-/lag vedkommende er medlem av samt dokumentasjon på forbundstilknytning, jf. punkt 3.5.1.2. Søkeren må godtgjøre at det omsøkte våpen er tillatt benyttet i program utarbeidet av et forbund som er godkjent av Justisdepartementet/Politidirektoratet. Hvis søkeren har flere våpen, må søkeren også redegjøre for om disse lovlig kan benyttes til samme type konkurranse. Hvis søkeren har våpen fra tidligere som lovlig kan benyttes til samme type konkurranseskyting, må søkeren redegjøre for og fremlegge tilstrekkelig dokumentasjon på sitt behov for flere våpen til samme bruksområde.

Det gjøres spesielt oppmerksom på at våpen av ulike kaliber ofte kan ha samme bruksområde. En pistol i for eksempel cal 45 acp kan ofte ha samme bruksområde som en pistol i cal 9 x19 mm (9x19 mm er ofte også benevnt som cal 9 mm parabellum eller 9 mm luger) som for eksempel ved feltskyting i klassen «militærpistol». En pistol og revolver i samme kaliber kan også ha samme bruksområde. Som eksempel kan nevnes at det lovlig kan benyttes så vel revolver som pistol i cal. 22lr i «VM-fin» programmet. Det er også vanlig at samme våpen kan ha bruksområder i flere forbund. Som eksempel kan nevnes at en pistol i cal 9 x 19 mm kan brukes innen NROF (NROF-mesterskapet), feltpistol i militærpistolklassen i Norges Skytterforbund, eller til praktisk skyting under Dynamisk Sportsskyting Norge (DSSN).

Dersom politiet ikke kan identifisere det/de omsøkte våpen skal søknaden returneres søker med anmodning om nærmere opplysninger. Om nødvendig kan billedokumentasjon kreves.

3.3 Personlige kvalifikasjoner for erverv

3.3.1 Minstealder for å erverve og inneha våpen – våpenloven § 7 fjerde ledd

Tillatelse til å erverve og inneha rifle og hagle gis ikke til personer under 18 år med mindre politimesteren har gitt særskilt samtykke.

Alderskravet gjelder også for erverv av registreringsfrie våpen, jf. § 5, jf. § 29 første, jf. femte ledd.

Det kan dispenseres fra 18-årsgrensen for erverv av rifle og hagle, jf. våpenforskriften § 10 annet og tredje ledd. Politidirektoratet har i sin praksis lagt til grunn at slik dispensasjon for halvautomatiske skytevåpen bare bør gis for våpen som er godkjent til jakt.

Det kan gis dispensasjon fra 18-årskravet for person som

- a) har vært aktivt medlem av skytterlag/-klubb eller jegerforening i minst 6 mnd, og som har anbefaling fra skytterorganisasjonen,
- b) har bestått jegerprøve.

Dispensasjon kan bare gis i de tilfelle våpenet kan oppbevares av verge eller annen person som fyller de alminnelige krav til vandel og skikkethet, jf. våpenforskriften § 10 tredje ledd. Dette er en presisering av våpenloven § 7 fjerde ledd. Den som skal oppbevare våpenet for den umyndige trenger ikke selv dokumentere behov for våpenet. Det er her den umyndiges behov for våpenet som er avgjørende.

Person under 16 år kan under ingen omstendighet erverve skytevåpen jf. våpenloven § 29 første ledd. Kortvarig bruk tillates forutsatt at dette skjer under forsvarlig tilsyn av voksen person jf. våpenloven § 29 annet ledd. Vi viser videre til våpenforskriften § 14 om erverv av våpen som skal benyttes av andre, jf. punkt 3.5.1.3.

Det kan også ved arv dispenseres fra aldersgrensen på 18 år, jf. våpenloven § 7 fjerde ledd og våpenforskriften § 10 fjerde ledd. Politimesteren kan stille de betingelser som finnes nødvendig. Også her gjelder som utgangspunkt den nedre aldersgrense på 16 år.

Ved salg av ikke-kontrollpliktige våpen utenom vanlig disksalg (distansealg/postordre) er kopi av legitimasjon alene ikke tilstrekkelig, da slik kopi relativt enkelt kan forfalskes. Kopi av legitimasjon skal derfor i slike tilfelle være bevitnet av politi- eller lensmann.

Aldersgrensen for erverv av pistol/revolver er 21 år, jf. våpenloven § 7 fjerde ledd. Det er her ikke adgang til å kunne gi dispensasjon.

3.3.2 Aldersgrense ved overlatelse

Alderskrav for overlatelse av våpen fremgår av våpenloven § 29. Registreringsfrie våpen (jf. § 5) omfattes.

Våpen, våpendeler eller ammunisjon kan ikke overdras eller overlates til personer under 18 år uten politimesterens samtykke, og aldri til personer under 16 år. Grunnlaget for dispensasjon fremgår av forskriften § 10 annet ledd.

Personer som er for unge til å erverve eller bli overlatt våpen kan bare ha våpen i hende til kortvarig bruk under forsvarlig tilsyn og etter at foresatte har gitt samtykke til det. For slik overlatelse er det ingen aldersgrense.

Forsvarlig tilsyn fordrer at innehaver av våpenet til enhver tid har kontroll over bruken av våpen(et/ene) og kan forhindre uforsvarlig behandling. Hva som er forsvarlig vil avhenge av en konkret vurdering av situasjonen særlig hensett til den mindreåriges alder og erfaring med våpen. Det understrekes at kravet til forsvarlig tilsyn er meget strengt.

3.4 Kravet om edruelighet, pålitelighet og skikkethet – våpenloven § 7 tredje ledd

I henhold til Politidirektoratets praksis stilles det strenge krav til skikkethet, pålitelighet og edruelighet for erverv av kontrollpliktige våpen. I ordlyden er det satt opp tre alternativer, hvor «pålitelig» dekker alle former for skikkethet.

Slik bestemmelsen er utformet dekker edruelighet forholdet til alkohol og andre former for rusmidler. Pålitelighet sikter først og fremst til vandel, mens begrepet «av særlige grunner kan anses som uskikket» blant annet dekker omstendigheter som psykiske lidelser, mental ubalanse, skjødesløshet, mangelfull vurderingsevne o.l.

3.4.1 Personlig skikkethet/pålitelighet – vandel

Tillatelse til å erverve/inneha våpen kan bare gis til edruelige og pålitelige personer som har behov eller annen rimelig grunn for å ha skytevåpen, og som ikke av særlige grunner kan anses som uskikket til det. I kravet til skikkethet ligger at søker må antas å kunne/ville behandle våpen med den nødvendige aktsomhet. Psykiske lidelser vil eksempelvis være et relevant moment i vurderingen av vedkommendes skikkethet.

Ved vurderingen av søkerens pålitelighet må man se om det med rimelighet kan forventes at hun/han vil behandle skytevåpen og ammunisjon med den nødvendige forsiktighet og overholde lovens bestemmelser forøvrig. Det sentrale er således om man kan stole på vedkommende i forhold til det å ha og bruke skytevåpen. Ved vurderingen av om en person tilfredsstiller våpenlovens strenge krav til personlige egenskaper er det i våpenlovens forarbeider samt direktoratets praksis lagt vekt på et hvert straffbart forhold som er egnet til å belyse søkerens evne og vilje til å etterfølge lover og regler generelt og våpenlovens regler spesielt. Det er i direktoratets praksis lagt til grunn at det ikke er av avgjørende betydning hvorvidt de straffbare forhold knytter seg til omgang med våpen.

Der vedkommende har begått alvorlige forbrytelser bør det gå et ikke ubetydelig antall år fra det straffbare forhold fant sted til søkeren igjen kan anses som skikket til å ha våpen.

Dersom søkeren har fremsatt alvorlige trusler eller utøvet vold i nære relasjoner (familievold), bør dette tillegges betydelig vekt når søknaden avgjøres. Det må vies særlig oppmerksomhet på de situasjoner der politiet er kjent med at det foreligger samlivsbrudd. Det er godt dokumentert at faren for voldsutøvelse øker i denne fasen. Tilgjengelighet til våpen vil derfor kunne utgjøre en fare for at volden fører til tap av liv. For øvrig vises

det til Politidirektoratets veileder for politiets arbeid med vold i nære relasjoner fra desember 2008.

Fra direktoratets praksis kan nevnes følgende:

En karantenetid på fem år skal som hovedregel settes for personer som blir domfelt for legemsbeskadigelse eller legemsfornærmelse med skadefølge.

Generelt kan det sies at personer som har drevet krypskytteri, brutt våpenlovens sentrale bestemmelser, fremsatt trusler, eller begått andre samfunnsfarlige forbrytelser ikke bør få ha våpen før det er gått minst fem år fra forholdet fant sted, med mindre det dreier seg om mindre alvorlige tilfeller.

Andre straffbare forhold som har en slik karakter at de får betydning for tillatelse til å ha skytevåpen, slik som tyveri, innbrudd, bedrageri m.v., fører etter direktoratets praksis til en karantene på minst to år.

Det må presiseres at dette bare gjelder som et utgangspunkt. Hvis vedkommende har et lengre rulleblad, hvis sakene er særlig grove, hvis det er kjent at han har en karakter eller holdning som tilsier at han ikke bør ha våpen, kan det være aktuelt å vurdere vedkommende over et lengre tidsrom eller ikke tillate våpenbesittelse overhodet.

Ved vurderingen av en persons opptreden og rehabilitering etter en straffbar handling, skal det ikke tas hensyn til «ren vandel» i den tid vedkommende har utholdt ubetinget fengselsstraff.

Samfunnet og omgivelsene for øvrig har krav på den trygghet som ligger i at den som har skytevåpen i enhver sammenheng utviser en adferd som ikke gir grunn til tvil om hvorvidt vedkommende fyller de personlige krav for å kunne erverve og inneha skytevåpen. Der det er motstrid mellom samfunnets sikkerhetsbehov og ønsket om å kunne inneha skytevåpen til fritidsbruk, vil hensynet til samfunnets sikkerhetsbehov veie tyngst. Hvis det er grunnlag for en berettiget frykt for at vedkommende vil kunne representere en forhøyet risiko for uønskede hendelser dersom vedkommende har lovlig tilgang til skytevåpen skal vedkommende nektes våpenerverv.

3.4.2 Skikkethet – psykiske lidelser

Det skal ikke gis ervervstillatelse når søkeren av særlige grunner ikke kan anses som skikket til å ha skytevåpen. Med «særlige grunner» menes blant annet tilfelle der søkeren har psykiske lidelser. Der det er tvil om søkerens psykiske helse, bør det innhentes legeerklæring fra psykiater/psykolog.

Ved tidligere psykiske lidelser er det således av vesentlig betydning at vedkommende ikke erverver våpen før det har gått så lang tid etter friskmelding at politiet kan være tilstrekkelig trygg på at situasjonen har stabilisert seg.

3.4.3 Skikkethet – edruelighet

Slik bestemmelsen er utformet dekker edruelighet forholdet til alkohol og andre former for rusmidler.

Avgjørelsen av hvorvidt en søker oppfyller lovens krav er skjønnspreget.

Det er i lovens forarbeider gitt anvisning på en restriktiv norm ved vurdering av edrueligheten. Det skal i utgangspunktet stilles samme edruelighetskrav ved våpenerverv som ved erverv av førerkort. Er søkeren straffet for ordensforstyrrelser begått i beruset tilstand eller innsatt i drikkenkapsarrest, bør han også sees an over en periode. Det må her legges stor vekt på forholdets karakter, om det dreier seg om flere selvstendige forhold m.v. Dersom det fremkommer opplysninger om at vedkommende har alkoholproblemer, må det ikke gis tillatelse til å ha våpen før lengre tids edruelighet kan dokumenteres. Det er søkeren som må sannsynliggjøre at han er blitt edruelig.

3.4.4 Ervervssøknad fra utlending med bopel/opphold i Norge

Dersom en utenlandsk søker ikke kan gi tilfredsstillende dokumentasjon på at vedkommende tilfredsstillter kravene til edruelighet og pålitelighet, er norske myndigheter avhengig av den kunnskap norsk politi har om vedkommende. Det er derfor avgjørende at vedkommende har hatt lovlig opphold her over lengre tid, slik at man har grunnlag for å vurdere vedkommendes skikkethet.

Følgende kriterier bør legges til grunn for at utenlandske statsborgere som ikke kan gi tilfredsstillende dokumentasjon på sin vandel skal kunne innvilges ervervstillatelse på våpen:

- Vedkommende må ha fast bopel i Norge. Vedkommende må ha hatt lovlig *sammenhengende* opphold i landet i flere år, og vise at han i denne tiden har hatt tilfredsstillende vandel.
- Vedkommende må fylle de vanlige vilkår til personlige egenskaper og dokumentere behovet for det omsøkte våpen.

3.5 «Behov eller annen rimelig grunn»

3.5.1 Nærmere om behovskravet

I tillegg til å oppfylle våpenlovens krav til personlige kvalifikasjoner må søkeren etter lovens § 7 tredje ledd også ha «behov eller annen rimelig grunn for å ha skytevåpen». Direktoratet blir iblant konfrontert med at søkeren er meget våpenkyndig og har god vandel. Det må derfor presiseres at vedkommende alltid må ha et reelt behov eller rimelig grunn for å ha våpen. Dette er et selvstendig krav som må være oppfylt.

Hva som skal regnes som «behov» er nærmere definert i våpenforskriften kap. 3. Det er søkeren selv som må dokumentere at hun/han har et reelt behov for skytevåpen.

3.5.1.1 Jakt

For å erverve våpen til jakt må man etter forskriften § 12 være innført i Jegerregisteret, hvilket er en betingelse for å kunne drive jakt på fastlandet. Unntak kan gjøres der det ikke er krav om å være innført i Jegerregisteret som eksempelvis ved jakt på sel, jakt på Svalbard eller i utlandet. Ved jakt på sel viser vi til forskrift av 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5 sjette ledd der det fremgår at søkere må ha avlagt skyteprøve for storviltjegere før tillatelse kan gis.

For å bli innført i Jegerregisteret må man ha avlagt og bestått jegerprøven. Innføring i Jegerregisteret vil lettest kunne dokumenteres ved å fremlegge jegeravgiftskort eller bekreftelse fra Jegerregisteret. Det stilles ikke krav om at søkeren kan dokumentere å disponere jaktterreng. Begrunnelsen for dette er blant annet at jakt på sjøen i utgangspunktet er fri, og at jakt i statsallmenning er tillatt for alle norske statsborgere og personer som har vært bosatt i landet det siste året mot løsning av jaktkort, jf. viltloven § 31.

Skytevåpen som er ervervet til jakt forutsettes til å være lovlig til jakt. Dersom våpenet endres på en slik måte at det ikke lenger lovlig kan benyttes til det formålet det er ervervet til vil det være en vesentlig endring av våpenets karakter.

Hvilke våpentyper som er tillatt anvendt til bruk på de forskjellige dyrearter er regulert i viltloven med tilhørende forskrifter. Viltlovgivningen åpner for bruk av enkelte halvautomatiske rifler til jakt. Erverv av slike våpen til jakt forutsetter imidlertid at det enkelte halvautomatiske våpen i forskrift fastsatt i medhold av våpenforskriften § 7 er godkjent for erverv, jf. punkt 3.6.2 ff.

Etter forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002 § 15 fremgår at det ikke er tillatt å bruke pistol/revolver, halvautomatiske våpen av militær karakter, eller helautomatiske skytevåpen. Med våpen av militær karakter menes hel- og halvautomatiske våpen som i utgangspunktet er konstruert, designet og produsert til militært bruk, herunder modifiserte utgaver av disse beregnet på det sivile marked. Ved tvilstilfelle bør Miljødirektoratet kontaktes for å avklare hvorvidt våpenet er godkjent for bruk på jakt, såfremt våpenet etter våpenforskriften § 7 er godkjent av Politidirektoratet.

Det fremgår av forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 35 at pistol/revolver i cal 22lr kan benyttes til avliving av enkelte arter vilt der viltet er fanget i felle ol. Reglene for erverv av skytevåpen reguleres av våpenlovens bestemmelser og ikke av viltlovens bestemmelser. Etter sikker forvaltningspraksis innvilges det ikke ervervstillatelse til privatpersoner på pistol/revolver der behovsgrunnet er oppgitt til å være avliving av vilt.

Søker som er innført i Jegerregisteret kan erverve og inneha inntil 6 komplette jaktvåpen. Tillatelse til å erverve og inneha mer enn 6 jaktvåpen kan bare gis til søker som kan dokumentere et meget kvalifisert behov.

Ved vurderingen av hva som er et meget kvalifisert behov viser Politidirektoratet til justisministerens svar i anledning spørsmål til Stortinget 21. august 2008:

«.....Innenfor dette antallet på 6 våpen kan jegeren selv bestemme hvilke våpen vedkommende ønsker å ha i sitt utvalg, enten det dreier seg om flere våpen som kan nyttes innenfor samme bruksområde eller en fordeling av våpen som dekker de ulike bruksområdene man som jeger ønsker å delta i. En jeger vil også kunne erverve våpen utover denne kvoten såfremt vedkommende har behov for det. I disse tilfellene kreves det at han kan dokumentere et «meget kvalifisert behov» for ytterligere jaktvåpen. Denne ordningen erstatter tidligere praksis hvor søkeren måtte dokumentere et særskilt behov for å erverve og inneha mer enn ett skytevåpen innenfor våpenets bruksområde. Ordningen må derfor anses som en liberalisering med hensyn til dagens regler ved at det ikke må søkes spesielt for hvert enkelt våpen innenfor sammen bruksområde.

Begrunnelsen for å redusere antallet våpen som kan erverves uten en særskilt behovsvurdering sammenlignet med arbeidsgruppens forslag, er et ønske om at jegere ikke skal kunne erverve og inneha våpen de ikke har behov for. Den alminnelige jeger synes å ha gode muligheter til å erverve det antallet jaktvåpen han ønsker innenfor den oppstilte kvoten. I denne sammenheng kan det vises til at jaktvåpengarderoben gjelder for inntil 6 komplette jaktvåpen. Det vil si at om en eller flere av disse våpnene er systemrifler, vil man kunne erverve ekstra pipe i nytt kaliber til disse uten at pipene regnes som våpen i jaktvåpengarderoben. Bakgrunnen for dette er at pipe defineres som våpendel. En systemrifle er en rifle hvor jegeren enkelt kan bytte kaliber slik at riflen kan benyttes til flere formål. Som nevnt over er det opp til jegeren selv å velge hvilke 6 våpen vedkommende ønsker å erverve innenfor jaktvåpengarderoben.

Jegere som har behov for ytterligere våpen skal ha mulighet til å erverve flere våpen. Kravet er at vedkommende må dokumentere et «meget kvalifisert behov». I disse tilfellene må man se hen til hva jegeren allerede innehar av jaktvåpen samt hans behov for ytterligere våpen av den type det søkes tillatelse til. Såfremt jegeren innehar våpen vedkommende ikke lenger har behov for, eller de anses som utrangerte, vil jegeren eventuelt måtte gi fra seg disse på en eller annen måte, evt. at de destrueres eller plomberes, for å kunne erverve ytterligere våpen. Den fastsatte bestemmelsen vil imidlertid ikke hindre jegere i å erverve våpen de har behov for til å utøve den jakten de ønsker. Det er imidlertid et klart mål at selv en dreven jeger ikke bør inneha flere våpen enn hans jegeraktivitet tilsier.....»

Ved vurderingen om det foreligger «et meget kvalifisert behov», legger Politidirektoratet til grunn at jegerens behov i så fall ikke kan dekkes innenfor våpengarderoben på 6 våpen. Ved vurderingen må det derfor foretas en full gjennomgang av behovet for de 6 våpen vedkommende allerede innehar.

Enkelte våpenprodusenter har de senere årene kommet på markedet med våpenkonstruksjoner hvor det er mulig å ha flere løpsett i samme våpen eller forskjellige kalibre til ett og samme våpen, på samme måte som enkelte konkurransevåpen. Løpene lar seg montere og demontere ved forholdsvis enkle håndgrep. For ervervstillatelse av løp til slike våpen, er det en forutsetning at hvert enkelt løp er påført sitt spesifikke våpennummer.

Justisdepartementet har i våpenforskriften § 106 om overgangsbestemmelser fastsatt følgende i første ledd:

«Den som på ikrafttredelsestidspunktet har tillatelse til å eie og inneha skytevåpen som ikke tidligere har vært forbudt, men nå forbys etter §§ 5, 6 eller 7, kan fortsatt eie og inneha våpenet. Tilsvarende gjelder for den som på ikrafttredelsestidspunktet har tillatelse til å eie og inneha skytevåpen som nå reguleres av nye krav etter §§ 12 til 18 og § 20. Ved søknad om tillatelse til å erverve og inneha nye skytevåpen etter paragrafene nevnt i annet punktum inngår likevel de der nevnte skytevåpen.»

Dette innebærer at jegere som ved forskriftens ikrafttredelse har mer enn 6 registrerte jaktvåpen, ikke lenger kan skifte ut allerede registrerte våpen, med et nytt tilsvarende våpen. Ved slikt skifte må de tilfredsstille dagens krav, «et meget kvalifisert behov»

Ved frivillig etterregistrering av ordinære hagler som nåværende eier lovlig har ervervet før 1. oktober 1990, vil disse ikke inngå i våpengarderoben på 6 komplette våpen når etterregistreringen foretas før det er besluttet tvungen etterregistrering.

3.5.1.2 Øvelses- og konkurranseskyting

For å kunne erverve og inneha våpen til øvelses- og konkurranseskyting må søkeren etter våpenforskriften § 13 kunne fremlegge medlemskort fra lokal(t) skytterlag/-klubb samt startkort, startlisens eller medlemskort fra de(n) av Justisdepartementet/ Politidirektoratet godkjente skytterorganisasjon(er) som vedkommende har tilknytning til. Det gis kun tillatelse til å erverve våpen som tillates brukt innenfor organisasjonens programmer. Det skytterlag/-klubb søkeren er medlem av, må videre ha skyting med det omsøkte våpen på programmet. Det er således ikke tilstrekkelig å vise til lokale programmer som er utarbeidet av den enkelte lokale skytterklubb/-lag for å kunne erverve våpen, skyteprogrammet må være administrert av skytterorganisasjonen.

3.5.1.2.1 Dokumentasjon av forbundstilknytning

Etter forskriften § 13 første ledd er det krav om dokumentasjon for tilknytning til godkjent skytterorganisasjon for å kunne erverve skytevåpen til øvelses- og konkurranseskyting. Dette innebærer at den enkelte skytter, i tillegg til medlemskort i lokal klubb, ved søknad om erverv av våpen også må fremlegge enten startkort, startlisens eller medlemskort fra det forbund/skytterorganisasjon som administrerer det skyteprogram som vedkommende søker om skytevåpen til.

Politiet vil også til enhver tid kunne kreve at en våpeneier fremlegger dokumentasjon på sitt medlemskap i lokal skytterlag/-klubb samt bekreftelse på sin forbundstilknytning hvis det er tvil om vedkommende har opprettholdt sitt medlemskap i pistolklubb og/eller sin forbundstilknytning. Skytterforbundene har opprettet sentrale medlemsregistre hvor politiet med skytterens samtykke vil kunne få opplysning om vedkommendes forbundstilknytning. I de tilfelle den lokale klubb og/eller det forbund vedkommende hevder å være medlem av/tilsluttet ikke kan eller vil gi bekreftelse på nødvendig medlemskap/forbundstilknytning, skal politiet legge til grunn at slik medlemskap/forbundstilknytning ikke forligger.

Når det gjelder medlemskap i Det Frivillige Skyttervesen (DFS), er det tilstrekkelig med medlemskort i skytterlag som er tilsluttet DFS.

Direktoratet har videre merket seg at det ved enkelte politidistrikt er blitt innvilget våpen til skyteprogrammer som ikke er administrert av forbundene, men som er fastsatt av det(n) lokale skytterlag/-klubb. En slik praksis er i strid med våpenforskriften § 13 første og annet ledd annet punktum som bestemmer at det bare skal gis bare tillatelse til å erverve og inneha våpen som lovlig kan brukes innenfor de skyteprogrammer som vedkommende skytterorganisasjon administrerer. Søkerens skytterlag/-klubb må ha og utøve skyting med det omsøkte våpen på sitt program.

Ved søknad om erverv av skytevåpen til øvelses- og konkurranseskyting må politiet også kontrollere at det omsøkte våpen er godkjent til bruk innenfor det skytterforbund som søkeren er tilsluttet. Det er kun de godkjente skytterforbunds offisielle skyteprogram som gir grunnlag for erverv av registreringspliktige skytevåpen til øvelses- og konkurranseskyting.

3.5.1.2.2 Presisering av behovskravet i våpenloven § 7 tredje ledd – krav til aktivitetsnivå

Det fremgår av våpenforskriften § 13 første ledd at tillatelse til å erverve og inneha, pistol, revolver, rifle eller hagle til øvelses- og konkurranseskyting kan gis til søker som kan dokumentere medlemskap og aktivitet i forening tilsluttet en skytterorganisasjon godkjent av Politidirektoratet, jf. våpenforskriften § 24. Det gis bare tillatelse til å erverve og inneha slik rifle eller hagle som lovlig kan brukes innenfor de skyteprogrammer som vedkommende skytterorganisasjon administrerer. For erverv av rifle/hagle til øvelses- og konkurranseskyting har direktoratet gjennom sin praksis lagt

til grunn at vedkommende må kunne dokumentere at han har deltatt aktivt i foreningens skyteaktiviteter.

Ved erverv av halvautomatiske skytevåpen som ikke er tillatt til jakt, gjelder likevel samme krav til aktivitet som for pistol/revolver, jf. nedenfor, med unntak av at det ikke kan kreves 6 måneders medlemskap.

Etter våpenlovens § 7 tredje ledd oppstilles et behovskrav for å kunne erverve skytevåpen. Direktoratet forstår våpenforskriften § 13 tredje ledd slik at det bare kan erverves ett våpen pr program under forutsetning av at vedkommende ikke har våpen fra tidligere som lovlig kan benyttes til samme bruksområde (program). Dette er i forskriften ytterligere presisert også der samme våpen lovlig kan benyttes til flere program innen flere forbund. Skyttere som holder et høyt aktivitetsnivå kan imidlertid erverve reservevåpen etter de retningslinjer som er inntatt nedenfor. For erverv av reservevåpen av typen rifle/hagle (repetergevær og andre våpen som er tillatt benyttet til jakt) kreves deltakelse i åpne stevner for at det kan erverves reservevåpen. Direktoratet antar at skyttere innen Det frivillige Skyttervesen (DFS), som kan dokumentere aktivitet i åpne stevner, kan ha behov for en rifle til baneskyting, en rifle til feltøvelsene samt en rifle i cal 22lr (enten innleggsløp til Sauer 200 STR eller «DFS-rifle» i cal 22.lr). DFS skyttere som deltar aktivt innen skogsløp med skyting og/eller skifeltskyting vil også kunne ha behov for et lettere repetergevær som lovlig kan benyttes til slik skyting innen DFS. Direktoratet har videre, etter forutgående samtaler med de godkjente skytterorganisasjonene som administrerer skyting med pistol/revolver, utarbeidet en skisse hvor det fremgår hvor mange våpen en skytter innen øvelses- og konkurranseskyting antas å ha behov for sett ut fra den enkelte skytters aktivitetsnivå. Kravene til aktivitet for å erverve og inneha skytevåpen er nå forankret i forskriften § 13 fjerde ledd.

Nybegynneren	Rekreasjonsskytteren	Mosjonsskytteren	Konkurranseskytteren
Er selv uten egne våpen og deltar i klubbens opplærings-tilbud	Skyter fra tid til annen, mest trening men deltar også sporadisk på stevner. Forholdsvis beskjeden aktivitet.	Et høyere aktivitetsnivå. Deltar regelmessig i klubbens aktiviteter herunder deltakelse på klubbstevner, men deltar også fra tid til annen i åpne (approberte) stevner.	Trener mye og er aktivt med i konkurranser i så vel i egen klubb som i åpne (approberte) stevner
Minst 2-3 ganger på banen pr mnd under opplæringsperioden før eget våpen kan erverves	Minst 4 fremmøter pr år (organisert trening eller stevne) i pistolklubb (evt gruppe i pistolklubb) som er tilsluttet det forbund som har skyting med det aktuelle våpen på sitt program. Ved medlemskap i/tilslutning til flere forbund kreves det minst 4 fremmøter (organisert trening eller stevne) pr år pr forbund.	Minst 2-3 ganger på banen pr mnd (sesongavhengig mht baneforhold) Minst 4 stevner pr år (tilstrekkelig med deltakelse i klubbens terminfestede klubbstevner) innefor forbundets reglement.	Trener minst 2-3 ganger på banen pr mnd, samt deltar på minst 10 stevner(starter) pr år hvorav minst halvparten åpne (approberte) stevner(starter). Åpne ikke-approberte stevner regnes som klubbstevne. Konkurranseskrevet gjelder for hvert enkelt bruksområde det skal erverves reserve-/tilleggsvåpen til . For skyttere tilsluttet NFPS gjelder følgende: Level I stevne teller som klubbstevne Level II stevne teller som 2 åpne stevner Level III - V stevner teller som 4 åpne stevner.
Har ikke eget våpen Bruker klubbvåpen	Kan erverve og inneha inntil (dvs maks) 4 våpen innen det enkelte forbunds reglement som vedkommende kan dokumentere tilknytning til og hvor aktivitetskravet er oppfylt. Våpnene må ha forskjellige bruksområder.	Kan erverve og inneha våpen innenfor samtlige bruksområder (ett pr bruksområde) innen det enkelte forbundets reglement. Gjelder de(t) forbund som vedkommende kan dokumentere tilknytning til og hvor vedkommende har oppfylt krav til fremmøte og stevneaktivitet. For tilfelle av at ett våpen lovlig kan benyttes innen flere bruksområder (også innen flere forbund) ansees behovet innen disse bruksområder dekket med det ene våpenet.	Kan erverve og inneha tilleggs-/ reservevåpen innenfor hvert av de bruksområder som vedkommende kan dokumentere aktivitet som ovenfor nevnt.

I skytterlag/-klubb som er tilsluttet et skytterforbund som har skyting med luftpistol på sitt program vil deltakelse i organisert trening med luftpistol

godskrives som fremmøte på banen. Deltakelse i luftpistolstevner innenfor disse forbund vil også bli godskrevet som stevneaktivitet.

Arbeid som tillitsvalgt innen klubb/forbund samt deltakelse i dugnadsarbeid vil også kunne regnes som fremmøte.

Våpenloven forutsetter som nevnt at det behov for våpen som forelå på innvilgetidspunktet skal foreligge så lenge vedkommende innehar skytevåpen. Dette fremgår av våpenloven § 10 der politimesteren er gitt adgang til å tilbakekalle våpenkortet når behov og/eller personlige egenskaper ikke lenger er tilstede. Politimesteren bes derfor vurdere å tilbakekalle våpenkortet etter våpenloven § 10 annet ledd i de tilfellene vedkommende våpeneier ikke lenger kan dokumentere sitt behov for skytevåpen. Politiet bes foreta en spesiell kontroll med personer som relativt nylig har ervervet pistol eller revolver, eller halvautomatiske rifler/hagler som ikke er jaktvåpen, for å undersøke om de fortsatt er aktive skyttere. Særlig gjelder dette våpeneiere som har ervervet et større antall våpen over en forholdsvis kort periode. Kontrollen kan gjennomføres ved at våpeneieren pålegges å dokumentere skytteraktiviteten innenfor de godkjente forbund vedkommende er tilsluttet/medlem av.

Direktoratet vil imidlertid bemerke at det etter direktoratets praksis har blitt akseptert at skyttere som har vært aktive over lengre tid, og som opprettholder sitt medlemskap i en skytterforening samt sin forbundstilknytning, ikke automatisk skal få sitt våpenkort tilbakekalt selv om vedkommende i noen tid ikke er aktiv skytter eller holder et noe lavere aktivitetsnivå. Det må i disse tilfellene foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle vurdert ut fra den aktivitet som den enkelte tidligere har utvist samt avklares om vedkommende har planer om å gjenoppta skytingen innen rimelig tid. Likeledes bes politiet være tilbakeholdende med å tilbakekalle våpenkortet fra skyttere som har vært aktive over lenger tid, men som på grunn av alder eller andre grunner som f. eks helseproblemer ikke lenger opprettholder sitt tidligere aktivitetsnivå. Det forutsettes imidlertid også i sistnevnte tilfelle at medlemskapet i den lokale skytterforening samt forbundstilknytning opprettholdes og at vedkommendes helsetilstand ikke er av en slik art at våpenloven § 10 tredje ledd (manglende evne til sikker oppbevaring) kommer til anvendelse.

3.5.1.2.3 Krav til medlemskap i skytterklubb/forbundstilknytning

Tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen til øvelses- og konkurranseskyting kan bare gis søker som godtgjør medlemskap i skytterlag/klubb tilsluttet skytterorganisasjon godkjent av Justisdepartementet/Politidirektoratet. Den som skal erverve og inneha pistol eller revolver må i tillegg dokumentere 6 måneders aktivt medlemskap i pistolklubb.

Søkeren kan bare erverve og inneha våpen som lovlig kan benyttes i programmer som blir utøvet av klubben og som administreres av det skytterforbund søkeren er tilsluttet. Det ligger i ordlyden at man skal tillate ervervet våpen som kan brukes selv om de ikke er helt ideelle. På den

annen side antar man at det følger av kravet om at søkeren skal ha behov for våpen at søknader om åpenbart uegnede våpen kan avskjæres. Om det f.eks. søkes om en lommepistol til fripistolskyting, hvor kravet til presisjon er meget høyt, er det åpenbart at våpenet ikke er ment å benyttes til oppgitte formål. Søknaden bør derfor avslås under henvisning til våpenloven § 7 tredje ledd. Hvis et våpen lovlig kan brukes i flere programmer vil behovet for våpen kunne bli ansett som dekket for de aktuelle programmer ved nevnte våpen.

Ved erverv av halvautomatiske rifler til øvelses- og konkurranseskyting minner Politidirektoratet om våpenforskriften § 7 som innebærer at våpenet i forskrift må være godkjent.

Det vises forøvrig til pkt 3.6.3 som gir retningslinjer for adgangen til videresalg av «forbudte» halvautomatiske skytevåpen som var lovlig registrert før våpenforskriften av 2009 trådte i kraft.

Skytterorganisasjoner godkjent av Justisdepartementet/Politidirektoratet er for tiden:

- Det frivillige skyttervesen (DFS)
- Norges skytterforbund (NSF)
- Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJJF)
- Norges Metallsilhuett Forbund (NMF)
- Norsk Svartkrutt Union (NSU)
- Norske Reserveoffiserers Forbund (NROF)
- Dynamisk Sportsskyting Norge (DSSN)
- Norges Skiskytterforbund (NSSF)
- Norges Mosjons- og Bedriftsidrettsforbund (NMBF)
- Scandinavian Western Shooters (SWS)
- Norges Benkeskytterforbund (NBSF)

Det forutsettes at den enkelte saksbehandler har tilgang til alle godkjente forbunds tekniske reglement.

Det kan dispenseres fra kravene i forskriften § 13 første ledd om seks måneders forutgående aktivt medlemskap i pistolklubb. Det bør imidlertid bare dispenseres når forskriftenes krav synes lite hensiktsmessige. Det har f. eks. blitt dispensert fra seks månedersregelen der en person søkte om pistol i forbindelse med flytting til Norge der vedkommende dokumenterte at han hadde vært en aktiv konkurranseskytter i hjemlandet. Det forutsettes at vedkommende fyller de vanlige krav til personlige egenskaper, jf. punkt 3.4, og dokumentert behov, jf. punkt 3.5. Det ble derimot ikke gitt dispensasjon i et tilfelle hvor klubben hadde opplæringskurs, men ikke utlånsvåpen. Dette fordi man ikke kan holde noen kontroll med kvaliteten på disse kursene, og fordi forskriftenes krav vil kunne undergraves ved en vidtgående praksis i denne retning.

Erverv av skytevåpen til polititjenestemenn og befal i Forsvaret, er regulert i våpenforskriften § 14:

Krav om medlemskap i forening tilsluttet godkjent skytterorganisasjon for erverv av våpen til yrkesmessig øvelsesskyting gjelder ikke for

- a) yrkesbefal og avdelingsbefal, jf. lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret § 3,
- b) ansatte i politiet med politimyndighet og som har tilfredsstillende våpenkyndighet, eller
- c) politihøgskolestudenter som har gjennomgått godkjent våpenopplæring innen politietaten.

Det kan etter denne bestemmelse kun erverves inntil 3 skytevåpen.

Det kreves ikke at søkeren på søknadstidspunktet er i slik tjeneste hvor bruk av våpen kan bli aktuelt. De som får innvilget ervervstillatelse etter disse bestemmelser bør gjøre oppmerksom på at våpenkortet vil bli tilbakekalt dersom ansettelsesforholdet opphører og de alminnelige vilkår for å inneha våpen ikke er tilstede.

Det bør fremgå av våpenkortet/våpenregisteret at tillatelsen kun er gyldig så lenge vedkommende er ansatt i politiet/forsvaret. Unntak bør kunne vurderes der vedkommende har hatt våpenet i en lengre periode og har gått av med pensjon.

3.5.1.3 Erverv av våpen som i hovedsak skal benyttes av andre

Det skal ikke gis ervervstillatelse på skytevåpen som i hovedsak skal benyttes av andre med unntak av de tilfellene som er regulert i våpenforskriften § 15, dvs. når den som skal benytte våpenet ikke selv kan erverve våpen på grunn av alder. Tillatelse gis midlertidig for to år av gangen, jf. § 15 siste ledd.

Slik tillatelse til erverv av halvautomatiske rifler kan bare gis for våpen som er godkjent til jakt.

Ved tillatelse etter forskriften § 15, gjelder de ordinære reglene for overlatelse til vedkommende som skal benytte våpenet, jf. våpenloven § 29.

3.5.1.4 Annen rimelig grunn

Våpenloven § 7 tredje ledd åpner for erverv av våpen også når søkeren har «annen rimelig grunn for å ha skytevåpen». Dette grunnlaget er tatt med for å gjøre regelverket mer elastisk. I hvilken grad søknader bør imøtekommes på dette grunnlag er det vanskelig å si noe generelt om, i det avgjørelsen vil bero på en konkret vurdering. Det er imidlertid etablert en forholdsvis fast praksis for erverv av våpen til samling og erverv på grunnlag av affeksjonsverdi/arv:

3.5.1.4.1 Erverv av våpen til samling

Våpenforskriften § 16 regulerer erverv av våpen til samling.

Tillatelse til å erverve registreringspliktige våpen til samling gis på bestemte vilkår, jf. våpenforskriften § 16. For å bli godkjent som samler, må søkeren være medlem av godkjent våpensamlerorganisasjon. Pr. i dag er Norsk Våpenhistorisk Selskap og Kongsberg Våpenhistoriske forening godkjent.

Det fremgår av våpenforskriften § 16 at det kun skal gis tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen til samling innenfor et definert og våpenhistorisk begrunnet samlerområde.

Et angitt samleområde må ikke fremstå for generelt eller vidt. Søkeren må derfor fremlegge en konkret, spesifisert liste over hvilke våpen som ønskes innlemmet i samlingen med nøyaktig angivelse av våpentype, fabrikkat, modell, kaliber osv. Dersom samlerområdet omfatter skytevåpen som er forbudt etter §§ 5, 6 eller 7 skal søknaden avgjøres av Politidirektoratet. Videre kan erverv av slike våpen ikke skje uten dispensasjon fra forbudet, jf. forskriften § 16 fjerde ledd.

Med «våpenhistorisk begrunnet» menes at formålet med samlingen må være historisk forankret i å bevare våpen som har en historisk tilknytning.

Opgitt samlerområde skal som nevnt være klart avgrenset. Direktoratet har i sin praksis lagt til grunn at «jaktrifler i norsk bruk» og «våpen brukt i annen verdenskrig» er for omfattende. Direktoratet har godtatt områder som «våpen benyttet av motstandsbevegelsen under frigjøringen av Norge under Den annen verdenskrig» og «våpen benyttet av tyske tropper i Norge under Den annen verdenskrig», såfremt samlerområdet er ytterligere begrenset med en spesifisert liste hvor de aktuelle våpen har en indre systematisk sammenheng. Det forutsettes videre at det ved søknad om våpen til samlerområder som betinger at våpenet er «brukt» eller «benyttet i» en konkret sammenheng, kan vise til at våpenet kunne ha vært benyttet slik samlerområdet forutsetter, og at søkeren foretar undersøkelser med hensyn til dette.

Som eksempel kan nevnes at det i de tilfeller samlerområdet omfatter «våpen brukt av norske styrker under annen verdenskrig», ikke vil være adgang til å importere tilsvarende våpen som aldri har vært brukt av norske styrker, selv om de er av samme type. I de tilfeller samleområder omfatter våpen benyttet i spesielle historiske sammenhenger, forutsettes det at samleområdet blir definert som «våpen som har vært benyttet», og ikke «våpentyper benyttet» i slike sammenhenger.

Kravet om en nærmere spesifisert liste over de våpen som ønskes innlemmet i samlingen, og systematisk oversikt over hvert enkelt våpen med angivelse av fabrikkat, typebetegnelse, modellbetegnelse, kaliber osv., er satt for at det skal være mulig å avklare hvorvidt våpenet faktisk faller inn under det aktuelle samleområdet. Hvis det er militære våpen som ønskes innlemmet i samleområdet, må det også i beskrivelsen av selve

samleområdet angis hvilke styrker som har benyttet de aktuelle våpen og i hvilken sammenheng våpnene skal ha vært benyttet.

Direktoratet antar videre at det ikke vil være adgang til å erverve replika av våpen som inngår i samlerområde, da slike våpen ikke kan ha vært benyttet i den aktuelle historiske sammenhengen. Samlerområdet vil derfor i utgangspunktet være begrenset til å omfatte originale våpen som faller inn under området.

Ved første gangs søknad om å bli godkjent som våpensamler, kan tillatelse til erverv omfatte inntil 25 registreringspliktige våpen. Etter erverv av 25 registreringspliktige våpen kan politimesteren etter søknad utvide adgangen til å erverve og inneha våpen innenfor vedkommendes godkjente samlerområde. Etter erverv av 50 registreringspliktige våpen kan politimesteren etter søknad i **særlige** tilfeller utvide adgangen til å erverve og inneha våpen innenfor vedkommendes godkjente samlerområde(r). Politiet bør være tilbakeholdende med å innvilge ervervstillatelse på mer enn et totalantall på 50 våpen til samling.

Dersom vedkommende gis samtykke til å samle innen flere spesifikke samleområder, understreker Politidirektoratet at det samlede antall våpen ikke må overstige det antall det ville blitt gitt samtykke til om det kun dreiet seg om ett samleområde.

Søknader om godkjenning som våpensamler har tidligere blitt forelagt Forsvarmuseet (FMU) til uttalelse. FMU har imidlertid meddelt Politidirektoratet at de ikke lenger har kapasitet til å støtte politiet ved å avgi slike uttalelser. Dette innebærer at den enkelte søker selv må fremlegge dokumentasjon på at de våpen som vedkommende ønsker å erverve til samling inngår i samleområdet. Det må fremlegges dokumentasjon for det enkelte våpen. Slik dokumentasjon kan være henvisning til litteratur etc (kopi av aktuelle artikler må fremlegges) hvor det fremgår at våpenet faller inn under samleområdet. Generelle bekreftelser fra private foreninger og/eller andre samlere vil ikke automatisk være tilstrekkelig. Derimot må eventuelle uttalelser fra FMU godtas på vanlig måte. Den fremlagte dokumentasjon må arkiveres på samlerens mappe slik at eventuell etterkontroll kan foretas.

Før det gis tillatelse til erverv av skytevåpen som ikke kan erverves uten etter særskilt samtykke fra Politidirektoratet etter § 16 fjerde ledd ved at de er forbudt etter forskriften §§ 5, 6 eller 7, forutsettes det at vedkommende kan dokumentere at han eller hun har driftet sin eksisterende samling på en tilfredsstillende måte over en lengre periode. Slik tillatelse eller dispensasjon kan bare gis når våpenet er innenfor vedkommendes godkjente samlerområde og våpenet enten er spesielt sjeldent eller har en særlig historisk verdi. Dette innebærer bl.a. at «våpentyper» benyttet av nærmere angitte styrker, vil ikke tilfredsstillende forutsetningene i forskriften § 16 fjerde ledd.

Politidirektoratet bemerker at dette innebærer endring i forhold til tidligere praksis ved at kravet til at våpenet er spesielt sjeldent eller har en særlig historisk verdi nå også omfatter halvautomatiske skytevåpen som er forbudt etter §§ 5, 6 eller 7. Med «særlig historisk verdi» menes at det aktuelle våpen kan ha vært benyttet i en historisk sammenheng av betydning. Søkeren må fremlegge sannsynliggjøring/dokumentasjon på at våpenet er spesielt sjeldent og/eller har en **særlig** historisk verdi. Også andre forhold enn bruk kan sannsynliggjøre/dokumentere forhold av særlig historisk betydning.

Politiet må videre påse at den enkelte søknad om erverv av det enkelte våpen til samling inneholder tilfredsstillende opplysninger slik at politiet kan identifisere det aktuelle våpen og avgjøre om det faller inn under samlerområdet. Det er f.eks. ikke tilstrekkelig å søke om «en pistol 9 mm til samling». Her må søkeren gjøre nærmere rede for våpentype og sannsynliggjøre at våpenet faller inn under samlerområdet.

Dersom en søker tidligere er blitt godkjent uten nærmere betingelse om samlerområde og systematisk liste over ønskede våpen, bør det kreves at vedkommende foretar en nærmere avgrensning av samleområdet i henhold til gjeldende bestemmelser før han får erverve ytterligere våpen til samlingen. Begrunnelsen er å unngå at tidligere samlergodkjennelse skal fungere som «frikort» til å kunne erverve alle typer våpen. Forskriften § 16 tredje ledd vil komme til anvendelse også i disse tilfellene.

Det var tidligere adgang til å gi dispensasjon for videresalg av «forbudte halvautomatiske våpen» under forutsetning av våpenet var lovlig registrert før forbudet trådte i kraft og at kjøper tilfredsstiller kravene til erverv, dvs erverv til samling. Denne muligheten falt bort ved forskrifteendringen i 2009. Erverv av «forbudte» våpen til samling reguleres nå i våpenforskriften § 16, 4. ledd.

Etter § 16 femte ledd kan skytevåpen anskaffet for samling testskytes av godkjent tilvirker/børsemaker.

Politimesteren kan gi tillatelse til demonstrasjonsskyting på skytebane som er godkjent for den aktuelle våpentype. Slike tilfelle kan være der dette inngår i et historisk arrangement i samarbeid med et offentlig museum, offentlige etat, eller et større våpenhistorisk arrangement.

En rekke våpensamlere har våpen som ikke vil kunne erverves som bruksvåpen. Dersom samlevåpen kan benyttes som bruksvåpen, blir det meningsløst å skulle nekte erverv av tilsvarende våpen som bruksvåpen. Dette ville igjen medføre en uthuling av våpenlovens krav om at den som skal erverve skytevåpen skal ha behov eller annen rimelig grunn til å erverve våpenet. Dersom en våpensamler ønsker å ha samme våpen som samlevåpen og bruksvåpen, må våpenet erverves etter de ordinære reglene som bruksvåpen.

Ved erverv av halvautomatiske våpen som er omgjort fra helautomatisk funksjon, må søkeren, før våpenet kan erverves, for egen kostnad, jf. våpenforskriften § 100, fremlegge den dokumentasjon som politiet krever på at det aktuelle våpen er gjort om på en slik måte at våpenet ikke enkelt kan gjøres om til å kunne avgi helautomatisk ild. Politiet skal stille strenge krav til slik dokumentasjon.

En samler skal ikke godkjennes på nytt dersom han flytter fra et politidistrikt til et annet.

Politidirektoratet har i et fåtall tilfeller sett eksempler på at samlere har holdt et høyt nivå av salg av våpen som er ervervet til samling. Slik omsetning kan bli å betrakte som våpenhandel, som er ulovlig uten bevilling til å drive handel med skytevåpen m.v.. Det er ikke meningen at samlere skal finansiere sin samlervirksomhet ved slik virksomhet. Man godtar dog et visst salg av våpen ervervet til samlingen, dersom dette kan betraktes som naturlig utskifting. Det bør i denne sammenheng legges stor vekt på hvor stort omfang salget fra samlingen har, og hvor lenge vedkommende har hatt de våpen som selges.

Før det tillates ervervet moderne våpen til en våpensamling, skal oppbevaringen av våpnene kontrolleres og godkjennes. Det vises forøvrig til våpenforskriftens bestemmelser om oppbevaring av våpen jf. våpenforskriften kap. 16.

Våpensamling kan overføres ved salg eller gave til offentlig godkjent museal institusjon, jf. § 16 sjette ledd.

Politidirektoratet kan midlertidig dispensere fra annet ledd annet og tredje punktum, tredje ledd og fjerde ledd annet punktum ved overføring av samling ved arv, jf. § 16 siste ledd. Dette vil først og fremst få betydning ved avhendelse av en våpensamling i forbindelse med arveoppgjør der boet trenger noen tid til å gjennomføre arveoppgjøret.

Søker kan pålegges å demonstrere tilfredsstillende kyndighet til å håndtere våpen, jf. § 16 annet ledd. Dette vil særlig være aktuelt der vedkommende ikke har registrerte bruksvåpen.

3.5.1.4.2 Erverv på grunnlag av pietets eller affeksjonsverdi - Arv

Etter våpenforskriften § 20 kan det gis tillatelse til å erverve og inneha inntil tre rifler og/eller hagler til søker i rett opp- og nedadstigende slektslinje som ønsker å beholde omsøkte våpen som et minne etter arvelater, uten at vedkommende kan påvise et annet behov for våpenet.

Videre kan det gis tillatelse til å erverve og inneha pistol, revolver og våpen som ikke er tillatt benyttet til jakt, i spesielle tilfeller til søker i rett opp- og nedadstigende slektslinje på grunnlag av arv og affeksjonsverdi alene.

Når det gjelder erverv av arvede våpen, er søkeren ofte interessert i å beholde våpenet som et minne om arvelater uten at vedkommende kan påvise noe direkte behov for våpenet.

Bestemmelsen innebærer at det ved arv kan gis ervervstillatelse til søker i rett opp- og nedadstigende linje for inntil 3 rifler og/eller hagler som lovlig kan benyttes til jakt.

Søknad om ervervstillatelse på grunnlag av arv for pistol/revolver og/eller rifler/hagler som ikke lovlig kan benyttes til jakt, skal i alminnelighet avslås. Forskriften åpner imidlertid for å innvilge slike søknader «i spesielle tilfeller». § 20 annet ledd siste punktum bestemmer at begrensningen til tre våpen likevel ikke gjelder. Politidirektoratet antar at Justisdepartementet med dette mener at vedkommende ikke kan forvente å kunne erverve inntil tre våpen av disse våpenkategorier.

Slike søknader kan f.eks. innvilges hvor det kan sannsynliggjøres at arvelater eller en annen i rett oppadstigende linje har brukt det aktuelle våpen i motstandskampen under siste krig. Det vil likeledes kunne tenkes å foreligge grunnlag for ervervstillatelse i andre helt spesielle tilfeller.

Det reises ofte spørsmål på hvilket tidspunkt våpen kan overdras på bakgrunn av arv. Utgangspunktet må være at arvelater enten har avgått ved døden eller at vedkommende er så syk evt av andre årsaker ikke lenger er i stand til å ta vare på våpnene på en betryggende måte, slik at det er naturlig å overdra våpnene til nære slektninger som følge av arv. Direktoratet har f.eks hatt en forespørsel fra et politidistrikt hvor en frisk 40-åring forlangte å få overført sine rifler/hagler til sin 16-årige sønn som arv, hvoretter han selv skulle kjøpe nye våpen og i egenskap av verge skulle disponere de våpen som var tenkt overført til sønnen. Sistnevnte forhold faller klart utenfor reglene om overføring av våpen som følge av arv. I slike tilfelle må en ordinær behovsprøving legges til grunn for at våpnene skal kunne overdras til sønnen.

Direktoratet viser til at forskriften § 20 ikke har affeksjonsverdi som selvstendig grunnlag for erverv, uten at denne er knyttet opp til en arvesituasjon i rett opp- eller nedadstigende linje. Politidirektoratet viser imidlertid til at våpenloven § 7 tredje ledd om «annen rimelig grunn» fortsatt må vurderes på selvstendig grunnlag. Dette innebærer at det også vil kunne gis ervervstillatelse på grunnlag av arv/affeksjon i andre tilfelle, for eksempel til gjenværende ektefelle eller mellom søsken. Forskriften § 20 vil da ikke komme til anvendelse.

3.5.1.5 Våpen til slakting

I våpenforskriften § 17 heter det:

«Til slakting bør det vanligvis bare gis tillatelse til erverv av skytevåpen som er særlig konstruert for dette bruk.

Salonggevær tillates ikke ervervet til slakting.»

Våpenloven § 5a fastslår at slakteapparater er unntatt fra lovens bestemmelser, når de utelukkende er egnet til slakting. Justisdepartementet har fastslått at slaktemasker faller utenfor lovens bestemmelser, og derfor fritt kan erverves av personer som oppfyller alderskravene, jf. våpenloven § 29 første, jf. femte ledd.

Bestemmelsen i forskriftene gir uttrykk for at en søker som har behov for skytevåpen til slakting, dvs. annet enn slaktemaske, bare skal gis tillatelse til å erverve våpen som er spesielt konstruert for slakting, dvs. slaktepistol e.l. Tillatelse til å erverve slaktepistol skal likevel bare gis der søkeren ikke kan benytte slaktemaske. Det vises til at lovgivningen vedrørende pistoler/revolvere er meget streng, og at dette må få konsekvenser også for slaktepistoler. Hvis det foreligger stor tvil om søkeren virkelig har slikt behov, bør sakkyndige rådføres, f.eks Veterinærhøgskolen.

3.5.1.6 Utryddelse av skadedyr og jakt på sel

Betingelsene for å erverve våpen til utryddelse av skadedyr er gitt i forskriftene § 18: Søkeren må personlig være utsatt for en skadedyrplage av et visst omfang. I dette ligger for det første at dyrene som ønskes utryddet må være til sjenanse for søkeren selv eller hans nærmeste. Det gir f.eks. ikke grunnlag for å erverve våpen til utryddelse av skadedyr at det i søkerens hjemtrakter er et stort antall kråker som gjør skade på viltbestanden. Først når dette rammer søkerens konkrete interesser, foreligger grunnlag for ervervstillatelse.

For det annet innebærer kravet til behov at ikke en hvilken som helst sjenanse er tilstrekkelig til å gi søkeren behov for våpen. Fruktdyrkere og gårdbrukere kan ha behov for å utrydde skadedyr, men ikke personer som bare har noen få frukttrær, bærbusker e.l. I behovskravet forutsettes også at det vanligvis ikke bør gis ervervstillatelse av skytevåpen hvor andre metoder for utryddelse av skadedyr vil være bedre egnet. Man minner dog om at bruk av gift og kjemikalier er forbudt uten dispensasjon fra Miljødirektoratet. Forskriften må leses slik at tillatelse til å erverve skytevåpen heller ikke skal gis hvor skadedyrplagen kan avverges, f.eks. ved bruk av nett, fugleskremsel e.l. Søkeren har i så fall ikke behov for omsøkte skytevåpen.

Direktoratet forstår forskriften slik at det ikke skal gis ervervstillatelse der det kan oppstå fare for skyteulykke.

Tillatelse til erverv av skytevåpen til utryddelse av skadedyr kan bare gis til personer som kan dokumentere en våpenopplæring som politiet finner tilfredsstillende. Ved jakt på sel viser vi til forskrift av 6. mai 1996 nr. 414 om forvaltning av sel på norskekysten § 5 sjetten ledd der det fremgår at søkere må ha avlagt skyteprøve for storviltjegere før tillatelse kan gis.

Direktoratet for naturforvaltning (Miljødirektoratet) har i brev av 25. mars 2003 til politimesteren i Troms uttalt at erverv av våpen til utryddelse av skadedyr forutsetter at det stilles samme krav som til ordinær jaktutførelse,

jf. skadefellingsforskriften. Dette innebærer at vedkommende må være innført i jegerregisteret, jf. våpenforskriften § 12.

3.5.1.7 Våpen til selvforsvar/beskyttelse

Det følger av forskriften § 19 at våpen til beskyttelse bare skal gis hvor behovet er påtrengende for den art av våpen det søkes om. Dette gjelder såvel beskyttelse mot dyr som mot personer.

3.5.1.7.1 Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot dyr:

Det vil normalt ikke foreligge behov for beskyttelse mot dyr i Norge. Når det gjelder Svalbard antar Politidirektoratet at isbjørnfarene er så stor at det ofte vil foreligge grunnlag for erverv av rifle. Pistol/revolver vil det derimot sjelden være behov for, da rifle vil være langt mer hensiktsmessig.

Politidirektoratet har også avslått søknader om erverv av skytevåpen til beskyttelse av egen buskap mot angrep fra rovdyr.

Ved behov for skytevåpen til beskyttelse mot dyr utenfor landets grenser, antar Politidirektoratet at man bør være restriktiv.

Ved innvilgelse av ervervstillatelse på våpen til beskyttelse mot dyr bør ervervstillatelsen gjøres tidsbestemt, jf. våpenloven § 8 annet ledd.

3.5.1.7.2 Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot personer

Privatpersoner kan kun unntaksvis få våpen til selvforsvar og kun når behovet er påtrengende. Det gis vanligvis bare tillatelse til å erverve gasspistol/forsvarsspray. Man skal allikevel ikke se bort fra at der hvor søkerens eller hans nærmestes liv og helse er truet av overhengende fare, kan det foreligge behov for andre våpentyper enn gassvåpen. Det er en forutsetning at faren ikke kan avverges ved politibeskyttelse/tildeling av voldsalarm, og at søkeren innehar de personlige egenskaper som forøvrig kreves ved erverv.

I et tilfelle ble klageren og hennes datter til tider plaget av hennes tidligere ektefelle. Han var ofte beruset, og fremsatte trusler og var voldsom av seg. Datteren hadde levert anmeldelse. Justisdepartementet fant imidlertid ikke at behovet for gasspistol var påtrengende og avslø klagen.

Våpenlovens forarbeider uttaler at det må stilles store krav til søkerens personlige egenskaper, særlig sinnsro og vurderingsevne:

«En ubalansert og nervøs person vil i en overraskende situasjon, som han kanskje uten grunn oppfatter som kritisk, kunne gripe til våpenet og uten å overveie hvilke følger dette kan ha.»

Etter våpenloven § 27b annet ledd er det et forbud mot å bære våpen på offentlig sted. Dersom det unntaksvis skulle bli gitt ervervstillatelse for våpen til beskyttelse har vedkommende en aktverdig grunn til å bære

våpenet og rammes ikke av forbudet i § 27b annet ledd. Dersom en person har våpen fra før og ønsker å kunne bære våpen på offentlig sted av beskyttelsehensyn, må han tilsvarende ha politimesterens tillatelse. Reelle grunner taler for at det holdes en like restriktiv linje for slik tillatelse som for tillatelse til å erverve våpen til beskyttelse.

Etter våpenforskriften § 72 må utenlandske borgere som ønsker å medbringe skytevåpen med tilhørende ammunisjon for utførelse av personsikringsoppdrag av inntil 3 måneders varighet i Norge, ha samtykke av Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste.

Unntak fra dette er imidlertid gjort for skytevåpen og ammunisjon «som er bestemt for eller tilhører forsvaret eller politiet», jf. våpenlovens § 4. Denne bestemmelsen vil også omfatte utenlandske, offentlige tjenestemenn som i samsvar med sitt oppdrag bærer våpen, forutsatt at oppdraget er politi- eller forsvarsmessig og skal løses i forståelse med norske politi- eller forsvarsmyndigheter.

Ved innvilgelse av ervervstillatelse på våpen til beskyttelse mot personer bør ervervstillatelsen gjøres tidsbestemt jf. våpenloven § 8 annet ledd.

3.5.1.7.3 Vaktselskaper

I henhold til lov om vaktselskaper er det bestemt at vektere ikke skal ha adgang til bevæpning med skytevåpen.

3.5.2 Særlige tilfeller

Våpenloven og forskriftene er ikke utfyllende med hensyn til hvilke behov som kan gi grunnlag for erverv av våpen. Det kan tenkes å forekomme tilfeller hvor en søker har behov uten å falle under de kategorier forskriftene oppstiller, f.eks. om en ammunisjonsfabrikant trenger våpen til utprøving av produktene eller NSB trenger våpen til avliving av påkjørte dyr langs jernbanelinjen.

Rent generelt kan man si at det aldri bør gis ervervstillatelse for pistol eller revolver hvis behovet kan dekkes med rifle eller hagle.

3.5.2.1 Erverv av geværpiper, pistol og revolverpiper, samt erverv av ombyggningssett for skytevåpen og erverv av glidestykket (sleiden/sluttstykket eller tilsvarende) til hel og halvautomatiske pistoler.

Etter forskriften § 22 kan innehaver av våpenkort erverve piper hos autorisert forhandler uten politimesterens tillatelse når pipen er kamret for samme kaliber som den pipen som skal skiftes ut, mot å fremvise våpenkort og legitimasjon. Ved distansesalg skal kopi av våpenkortet og legitimasjon vedlegges bestillingen, og forsendelsen skal skje rekommandert.

Bakgrunnen for regelen er at søknader om ervervstillatelse for geværpiper etter den tidligere rettstilstand rutinemessig ble innvilget. Geværpiper brukt til trening og konkurranse blir erfaringsmessig fort nedslitt.

Politidirektoratet er gjort kjent med at det er forskjellig praksis ved de enkelte politikamrene ved erverv av ombyggingssett for skytevåpen. Politidirektoratet viser til våpenloven § 2 og understreker at når slike ombyggingssett inneholder låskasse eller pipe, eventuelt innstikningspipe til skytevåpen som nevnt i § 5, kreves det politimesterens tillatelse etter § 7.

Politidirektoratet understreker videre at bestemmelsen i våpenforskriften § 22 om erverv av geværpipe uten politimesterens tillatelse, utelukkende gjelder ved utskifting av piper, m.a.o. piper som skiftes fordi de er slitt, ødelagt el. Bestemmelsen om utskifting av piper uten politimesterens tillatelse kommer derfor bare til anvendelse ved utskifting av identiske piper. Bestemmelsen forutsetter således at utskiftingen ikke medfører en vesentlig endring av skytevåpenet. En slik vesentlig endring krever politimesterens tillatelse etter våpenloven § 8 tredje ledd. Det skal også søkes ervervstillatelse i de tilfelle man bytter til en pipe av et annet kaliber enn det som står oppført på våpenkortet.

Justis- og beredskapsdepartementet fastsatte 20. desember 2013 en endring i våpenforskriften § 22, slik at personer som erverver piper til skytevåpen kan beholde den gamle pipa mot at forhandler sende melding om dette til våpenkontoret. Etter våpenforskrifta § 93 skal tilvirker eller importør merke skytevåpen og våpendeler, herunder pipe, med et unikt merke. Slik merking er viktig for å kunne føre en effektiv kontroll med omsetning av våpendeler.

Glidestykket (sleiden) på pistoler er definert som våpendel og således undergitt våpenlovens tillatelsessystem. Dette er gjort med hjemmel i våpenlovens § 2 annet ledd jf. våpenforskriften § 22. I de tilfelle rammestykket og sleiden har forskjellig våpennummer, forutsettes begge våpennumrene ført opp på våpeninnehaverens våpenkort. I de tilfelle våpeninnehaver har flere sleider til samme rammestykke, forutsettes at det av våpenkortet fremgår hvor mange sleider vedkommende har.

Ved systemvåpen der låskasse og pipe har forskjellige våpennummer., skal begge våpennumrene føres som våpendeler som henholdsvis låskasse og pipe i våpenregisteret.

3.5.2.2 Lyddempere

Våpenforskriften har ikke lenger bestemmelser om privat erverv av lyddempere, som etter dette fritt kan erverves. All kontroll av lyddempere vil nå foregå hos tilvirker/bevillingshaver for handel med skytevåpen.

3.6 Spesielle emner vedrørende erverv av skytevåpen

3.6.1 Erverv av våpen til skytterlag/-klubber

Direktoratet har merket seg at enkelte pistolklubber har vært svært aktive med å erverve skytevåpen. Det har forekommet at enkelte pistolklubber har hatt et forholdsvis høyt antall klubbvåpen, mens antall medlemmer uten egne skytevåpen og aktiviteten i klubben for øvrig har vært relativt beskjeden. Antall klubbvåpen må stå i et rimelig forhold til antall medlemmer som selv ikke har våpen registrert på seg. I de tilfelle antall klubbvåpen overstiger 4-5 bør politiet innhente nærmere opplysninger om hvor mange betalende medlemmer som selv ikke har våpen, samt avklare om klubbens aktivitet står i et rimelig forhold til det oppgitte behov for et større antall klubbvåpen. Direktoratet antar videre at de fleste pistolklubber i en opplæringssituasjon, som de fleste klubbvåpen blir benyttet til, i første rekke har behov for finkalibrede våpen.

Politidirektoratet viser ellers til våpenforskriften § 11 annet ledd der det er bestemt at tillatelse bare kan gis hvor den som er ansvarlig for utlevering, bruk og oppbevaring av våpnene eller våpendelene (den våpenansvarlige), oppfyller de krav til edruelighet, pålitelighet, skikkethet og alder som er nevnt i § 10. Ved skifte av ansvarshavende skal dette meldes til politiet.

3.6.2 Våpen av militær karakter

Begrepet «våpen av militær karakter» benyttes i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 15 første ledd hvor det fremgår at det ikke er tillatt å benytte halvautomatiske våpen av militær karakter til jakt. Miljødirektoratet avgjør hvorvidt et halvautomatisk våpen skal regnes som et «våpen av militær karakter» eller ikke.

3.6.3 Forbud mot erverv av hel- og halvautomatiske skytevåpen

Våpenforskriften § 5 første ledd bokstav b) bestemmer at helautomatiske skytevåpen er forbudte våpen. Dispensasjon kan – utover dispensasjon ved erverv av helautomatiske skytevåpen til samling, jf. forskriften § 16 fjerde ledd – bare gis i medhold av forskriften § 54 annet punktum. Bestemmelsen gjelder etter sin ordlyd kun ved innførsel av skytevåpen, men må forstås slik at den også gir hjemmel til dispensasjon for å erverve og inneha skytevåpen som allerede er innført til landet. Slik dispensasjon kan for eksempel tenkes ved midlertidig erverv av helautomatiske skytevåpen som en ammunisjonsprodusent har behov for i forbindelse med utvikling av ny ammunisjon.

Våpenforskriften § 7 bestemmer at det er forbudt å erverve, eie eller inneha halvautomatiske skytevåpen, med mindre skytevåpenet ved forskrift er godkjent av Politidirektoratet, jf. forskrift om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen datert 9. september 2011. Kriteriene for hvilke halvautomatiske skytevåpen som kan godkjennes er ikke endret i forhold til de kriterier som tidligere har vært lagt til grunn.

Våpenforskriften § 7 omfatter alle skytevåpen som maskinpistoler, kamprifler, automatrifler/-karabiner og maskingevær samt andre rifler, hagler og pistoler som kan skyte halvautomatisk ild.

Politidirektoratet har i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd i ovennevnte forskrift gitt en generell godkjenning for halvautomatiske pistoler og hagler, jf. ovennevnte forskrift §§ 2 og 3.

Halvautomatiske våpen som ikke i forskrift er gitt en generell eller særskilt godkjenning til erverv til øvelses- og konkurranseskyting har til nå kunnet videreselges etter reglene i tidligere rundskriv G-155/93. Slik våpenforskriften § 106 første ledd er utformet, antar Politidirektoratet at slikt videresalg til øvelses- og konkurranseskyting ikke lenger kan skje. Nåværende eier vil imidlertid fortsatt kunne beholde våpenet. Dersom et slikt våpen ønskes byttet ut, må nåværende eier enten deaktivere eller destruere dette, eventuelt videreselge våpenet til en samler som har et godkjent samlerområdet der våpenet kan inngå.

Slike våpen som tidligere er ervervet av privatpersoner til samling kan på tilsvarende måte selges til annen samler, men ikke til øvelses- eller konkurranseskyting.

3.6.3.1 Generell godkjenning for erverv av halvautomatiske skytevåpen

Politidirektoratet har i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd i forskrift om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen § 1 gitt en generell godkjenning for halvautomatiske pistoler som kan erverves av personer som fyller vilkårene, både med hensyn til vandel og dokumentert behov. Den generelle dispensasjonen gjelder likevel ikke dersom våpenet har to eller flere av de egenskaper som er inntatt i forskriften.

Politidirektoratet har videre i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd i forskrift gitt en generell godkjenning for halvautomatiske hagler med lovlig løpslengde og fast (eller innfellbar kolbe, jf. våpenforskriften § 4 første ledd, annet punktum) som kan erverves av personer som fyller vilkårene, både med hensyn til vandel og dokumentert behov. Denne generelle godkjenningen omfatter *ikke* våpen som fyller ett eller flere av de kriterier som er inntatt i forskriften.

Det er også etter våpenforskriften § 7 første ledd gitt et generelt forbud mot å erverve og inneha halvautomatiske rifler. Politidirektoratet har i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd i forskrift gitt dispensasjon for en rekke nærmere angitte halvautomatiske rifler med lovlig løpslengde og fast (eller innfellbar kolbe, jf. våpenforskriften § 4 første ledd, annet punktum) som kan erverves til jakt og/eller øvelses- og konkurranseskyting av personer som fyller vilkårene, både med hensyn til vandel og dokumentert behov.

Skytevåpen som er tillatt til jakt kan også erverves til øvelses- og konkurranseskyting av skyttere som kan dokumentere medlemskap i skytterlag som er tilsluttet et godkjent skytterforbund som har skyting med denne type våpen i sitt godkjente program.

Det er for halvautomatiske rifler til jakt og/eller øvelses- og konkurranseskyting kun de våpentyper som er inntatt i forskriften med den der nøyaktig oppgitte modellbetegnelse som det er gitt dispensasjon for. Alle andre halvautomatiske rifler som ikke står oppført på listen, herunder også halvautomatiske våpen som kan fremstå som identiske med de som står oppført, kan ikke erverves før Politidirektoratet i forskrift har godkjent den spesielle våpentypen.

3.6.3.2 Oppdatering på nettet av halvautomatiske rifler som er godkjent til jakt og øvelses- og konkurranseskyting

Politidirektoratet vil på sine hjemmesider, www.politi.no, legge ut en oppdatert versjon av forskriften vedrørende godkjente halvautomatiske rifler som er gitt en generell godkjenning.

3.6.4 Retningslinjer for søknader om erverv av halvautomatiske skytevåpen.

Ved søknad om tillatelse til erverv av halvautomatiske våpen skal det på søknadsblanketten (GP 6121B og GP 6121N) oppgis at våpenet det søkes om er halvautomatisk. Det fremgår videre av rettleidingen på søknadsblanketten at det ved søknad om halvautomatisk rifle alltid skal opplyses om fabrikkmerke og modell. Denne ordningen utvides til også å omfatte halvautomatiske hagler og pumpehagler. Det skal videre under rubrikken «andre opplysninger» på søknadsskjemaet alltid oppgis våpenets løpslengde i cm dersom det søkes om halvautomatisk rifle eller hagle (for hagle også ved søknad om pumpehagle).

Ved erverv av halvautomatiske rifler bes politiet foreta en kontroll av våpenet og herunder kontrollere at våpenet er av en type som er godkjent for erverv, at våpenet ikke er endret til å kunne avgi helautomatisk ild, at pipen ikke er nedkortet til under minstemålet på 40 cm og at våpenets total lengde ikke er kortere enn 840 mm, jf. våpenforskriften § 2 første ledd. Har skytevåpenet påmontert kolbe, som enkelt kan slås inn eller felles inn, skal våpenets total lengde måles med kolbe innslått eller innfelt, jf. forskriften § 4 første ledd, annet punktum. Etter forskriften § 2 første ledd skal haglegevær, rifle og kombinasjonsvåpen ha en total lengde på minimum 840 mm.

Likeledes bes politiet i nødvendig utstrekning foreta kontroll ved erverv av magasin hagler (pumpehagler og halvautomatiske haglgevær) og kontrollere at våpenet er av en slik type at den faller inn under den generelle godkjenningen for erverv og at pipen ikke er nedkortet til under lovlig minstelengde.

Ved erverv av halvautomatiske rifler som ikke er tillatt til jakt, jf. punkt 3.6.3.1, skal politiet påføre våpenkortet at utlån ikke er tillatt til andre enn de som har våpenkort for tilsvarende gruppe våpen.

3.6.5 Retningslinjer for søknad om generell godkjenning av våpentyper

Den som ønsker å få en generell godkjenning av et halvautomatisk skytevåpen i Norge, må søke Politidirektoratet om godkjenning av våpentypen. Politidirektoratet vil få våpenet teknisk undersøkt av Kripos. Utgiftene i forbindelse med slik kontroll/undersøkelse vil bli belastet søker jf. våpenforskriften § 100. Kripos har fastsatt prisen på de undersøkelser som foretas for slik godkjenning. Hvis våpenet ikke i forskrift blir godkjent vil utgiftene til destruksjon (evt retur til eksportør) også bli belastet importør.

Ved søknad om godkjenning av halvautomatiske skytevåpen skal søker gi opplysninger om våpentype, fabrikat, modell, nummer og kaliber og etter forhåndsavtale med Politidirektoratet og Kripos, sende våpenet direkte fra eksportør til Kripos for kontroll. Enhver import av våpen til godkjenning skjer på søkerens regning og risiko.

Dersom våpenet synes å tilfredsstillere forutsetningene for godkjennelse, kan Politidirektoratet i forskrift godkjenne våpenet. Saksbehandlingene vil følge forvaltningslovens alminnelige regler, jf. kap. VII.

Halvautomatiske skytevåpen som skal benyttes til jakt må, foruten å være godkjent i forskrift gitt i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd, også være godkjent av Miljødirektoratet for bruk til jakt.

3.6.6 Erverv av halvautomatiske skytevåpen til medlemmer av Heimevernets pistol og feltskyteklubb (HVPF)

Direktoratet er kjent med at Heimevernets pistol og feltskyteklubb (HVPF) har program for skyting med halvautomatiske geværer i kaliber 7,62 X 51 NATO med magasinkapasitet på minst 20 patroner. Justisdepartementet har i tidligere rundskriv (G-128/84 av 20. juli 1984 vedrørende HVPF, som har et nært samarbeid med Heimevernet, gitt tillatelse til at medlemmer av nevnte organisasjon kan erverve våpen i cal 7,62 x 51 (NATO) som er godkjent til bruk HVPF.

Denne dispensasjonen forutsettes videreført for medlemmer av HVPF.

3.6.7 Vesentlig endring av et våpens karakter. Geværer med sammenfellbart/innfellbart/avtagbart skulderskjeft

Etter våpenloven § 8 tredje ledd, må den som vil foreta en vesentlig endring av et våpens karakter eller eier et våpen som er vesentlig endret, ha politimesterens tillatelse. Dette gjelder også registreringsfrie våpen.

Avkortning av kolbe slik at våpenets total lengde blir kortere enn minste tillatte lengde, jf. våpenforskriften § 2 første ledd, jf. § 4 første ledd, regnes som vesentlig endring. Det samme gjelder en endring av fast kolbe til innfellbar kolbe, dvs når endringen medfører at våpenets total lengde blir kortere enn minste tillatte lengde. Videre vil omgjøring av våpen til å ha helautomatisk funksjon regnes som en vesentlig endring av våpen. Tillatelse til vesentlig endring skal kun gis hvor det foreligger et begrunnet behov.

Direktoratet antar videre at denne bestemmelsen også omfatter nedkorting av geværpipe slik at pipen blir kortere enn lovlig lengde. Dette gjelder uavhengig av våpenets lovlige total lengde. Pipelengden måles i henhold til bestemmelsene fastsatt i våpenforskriften § 4.

Politidirektoratet ble etter oppslag i media kjent med at det har blitt omsatt en rekke såkalte «heldempede rifler» hvor våpenets pipe har blitt nedkortet til langt under lovlig minstelengde. Våpnene kan avgi skudd uten at lyddemper er påmontert.

Direktoratet har brakt i erfaring at det er et ikke ubetydelig antall våpen som er bygd om i strid med gjeldende regelverk og markedsført som «heldempede rifler». Disse våpnene vil det i utgangspunktet være ulovlig å inneha.

Direktoratet har imidlertid, grunnet det store antall rifler som er omsatt, bestemt at våpeneiere som pr. 1. juli 2011 innehadde rifler i kaliber 22-som firmaet Alm våpen & Villmark hadde bygd om og benevnt «heldempede» kan beholdes av nåværende eiere, men kan ikke påregnes overdratt til andre.

Dersom våpenet blir påsatt nytt løp med lovlig minstelengde, evt at demperen festes på en slik måte at den ikke lenger kan fjernes, vil våpenet kunne videreselges. Politiet bør kontrollere at slike våpen er endret på slik måte at våpenet nå er lovlig i hht gjeldende regelverk før videresalg tillates.

3.7 Forbud mot erverv av særlige typer skytevåpen – våpenforskriften § 3

Politidirektoratet har i medhold av våpenforskriften § 3 jf forskrift om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen § 1 nedlagt forbud mot erverv av enkelte typer skytevåpen.

3.8 Tilbakekall av våpenkort/innlevering av- og forbud mot å erverve våpen som nevnt i våpenloven § 5.

Det vil ikke sjelden være behov for å kunne frata en person besittelsen av våpen, herunder ikke kontrollpliktige skytevåpen. Hjemmelen for dette er gitt i våpenloven § 10. Etter første ledd skal politimesteren tilbakekalle våpenkortet dersom vedkommende ikke lenger fyller kravene til de personlige kvalifikasjoner, jf. våpenloven § 7 tredje ledd. Tidligere var lovens betingelser for tilbakekall av våpenkort osv. strengere enn betingelsene for å avslå søknad om ervervstillatelse. Dette fant Stortinget uheldig, og endret i 1978 loven slik at betingelsene for tilbakekall ble i overensstemmelse med bestemmelsene for erverv. Det ble imidlertid i forarbeidene uttalt at det likevel fortsatt bør kreves noe mer for å tilbakekalle våpenkort enn å avslå søknad om ervervstillatelse. Det sentrale skjønnsstema er om det foreligger forhold som tilsier at vedkommende ikke er pålitelig i forhold til det å ha våpen.

3.8.1 Viktigheten av rask reaksjon

Direktoratet har merket seg at politiet ikke har tilbakekalt våpenkortet til personer som har begått alvorlige straffbare handlinger før det har foreligget en rettskraftig dom i saken. Dette har ofte medført at vedkommende har vært i besittelse av sine skytevåpen i opptil flere år etter at det straffbare forhold fant sted og fram til politiet startet prosessen med å tilbakekalle vedkommendes våpenkort.

Direktoratet har i noen tilfelle sett seg tvunget til å oppheve slike vedtak. Politiet må etablere rutiner slik at forvaltningen blir underrettet om våpeneiere som har begått handlinger som kan ha betydning for adgangen til å kunne inneha skytevåpen. Vi minner om at det ikke er krav om at straffesaken er rettskraftig avgjort før våpenkortet kan tilbakekalles. Det er tilstrekkelig at det er «alvorlig tvil» om at vedkommende ikke lenger tilfredsstillter kravene til å kunne inneha skytevåpen. Slik tvil kan foreligge der det er tatt ut tiltale/siktelse for straffbare handlinger eller der det er opprettet straffesak hvor det fremgår klare opplysninger på at våpeneieren har begått handlingen.

Dersom vilkårene for tilbakekall grunnet manglende personlig skikkethet kan være til stede, understreker direktoratet viktigheten av at politiet *omgående* vurderer tilbakekall av våpenkortet. Det er av vesentlig betydning at politiet reagerer raskt dersom faren for misbruk av våpen går utover det akseptable. Dersom det sendes forhåndsvarsel om tilbakekall grunnet manglende personlig skikkethet, viser vi til våpenloven § 10 femte ledd om midlertidig innlevering av våpen, og understreker viktigheten av at behovet for slik innlevering vurderes. Vi minner også om forskriften § 103 der det er gitt en tidsbegrensning på 6 uker for slik midlertidig innlevering.

3.8.2 Manglende edrueighet

Ved tilbakekall grunnet manglende edrueighet, må misbruket være av et visst omfang, slik at vedkommende synes å ha mistet kontrollen over sitt forhold til alkohol. Personer som har et ukontrollert forhold til alkohol kan, om misbruket er betydelig, normalt ikke betraktes som pålitelig i forhold til å inneha og bruke våpen. Det samme antas å gjelde andre former for misbruk av stimuli.

Det vises ellers til punkt 3.4.3 foran om skikkethet – edrueighet.

3.8.3 Ikke tilfredsstillende vandel

Ved vurderingen av en våpeneiers vandel i forbindelse med tilbakekall av våpenkort står straffbare forhold vedkommende har foretatt sentralt. Straffbare forhold bør føre til tilbakekall av våpenkort dersom forholdet viser at vedkommende ikke oppfyller lovens krav til pålitelighet. Her må forholdets alvorlighet stå sentralt. Det kan være grunn til tilbakekalling hvor eieren har vist forbrytersk sinnelag, og særlig hvor vedkommende har forøvet voldskriminalitet. Flere mindre straffbare forhold kan også gi grunnlag for tilbakekall selv om ikke de enkelte straffbare forhold er

utpreget alvorlige. Om en våpeneier ved en enkelt anledning gjør seg skyldig i uforsiktig eller uforsvarlig oppbevaring eller behandling av skytevåpen, bør dette føre til tilbakekall av våpenkortet såfremt ikke forholdet er bagatelmessig. Politiet bør også vurdere å tilbakekalle våpenkortet ved overtredelser av våpenforskriftens regler om oppbevaring av våpen og ammunisjon, samt i de tilfelle vedkommende nekter å samarbeide mht til kontroll av oppbevaringen, jf. våpenlovens § 27 a annet ledd, eller hvis vedkommende nekter å etterkomme pålegg mht oppbevaringen av våpen og ammunisjon.

Besittelse av illegale våpen, også våpen som er vesentlig endret uten politimesterens tillatelse, bør vurderes strengt, ikke minst av allmenne hensyn.

Tilbakekall av våpenkort bør alltid vurderes der eieren gis en ubetinget fengselsstraff, eventuelt samfunnstjeneste. Likeledes bør våpenkortet alltid vurderes tilbakekalt dersom eieren har fremsatt trusler eller utøvet vold i nære relasjoner (familievold). Det må vies særlig oppmerksomhet på de situasjoner der politiet er kjent med at det foreligger samlivsbrudd. Det er godt dokumentert at faren for voldsutøvelse øker i denne fasen. Tilgjengelighet til våpen vil derfor kunne utgjøre en fare for at volden fører til tap av liv. For øvrig vises det til Politidirektoratets veileder for politiets arbeid med vold i nære relasjoner fra desember 2008.

Samfunnet og omgivelsene for øvrig har krav på den trygghet som ligger i at den som har skytevåpen i enhver sammenheng utviser en adferd som ikke gir grunn til tvil om hvorvidt vedkommende fyller de personlige forutsetninger for å kunne inneha skytevåpen.

Det understrekes på nytt at det ikke er noen betingelse for tilbakekall grunnet straffbare forhold at vedkommende er blitt straffet. Det avgjørende er at politimesteren finner forholdet bevist, d.v.s. overveiende sannsynlig. Hvor vedkommende er frikjent ved dom for et forhold bør dette i utgangspunktet ikke benyttes som grunnlag for tilbakekall av våpenkort. Forøvrig kan det også tenkes at ikke-straffbare forhold kan tilsi tilbakekall fordi forholdet viser at vedkommende er upålitelig. Som eksempel kan nevnes at forberedelse av straffbare forhold som hovedregel er straffri såfremt forholdet ikke rammes av spesielle straffebestemmelser. I et tilfelle nærmet en person seg en annens hus med dynamitt med forbrytersk hensikt. Handlinger av slik karakter får åpenbart betydning for vurderingen av påliteligheten, selv om de ikke er straffbare.

Også henlagte saker kan gi grunnlag for tilbakekall av våpenkortet. Det avgjørende vil være om etterforskningen har avdekket forhold som gir berettiget grunn til å tro at vedkommende ikke lenger kan anses som pålitelig i våpenlovens forstand.

Tilbakekall bør også vurderes der vedkommende aldri har blitt straffet, men utviser en livsførsel som medfører at han til stadighet kommer i politiets søkelys.

3.8.4 Tilbakekall grunnet psykiske lidelser

Ved psykiske lidelser som gir grunnlag for tvil om hvorvidt vedkommende er skikket til å inneha skytevåpen, skal våpenkortet omgående tilbakekalles. Etter direktoratets praksis er det av vesentlig betydning at vedkommende ikke gjenerverer våpen før det har gått så lang tid etter friskmelding at politiet kan være tilstrekkelig trygg på at situasjonen har stabilisert seg.

3.8.5 Tilbakekall grunnet manglende behov

Etter bestemmelsen i våpenloven § 10 annet ledd kan et våpenkort tilbakekalles hvis innehaveren ikke lenger har behov eller annen rimelig grunn til å ha skytevåpen.

Bestemmelsen gir hjemmel til å tilbakekalle våpenkortet blant annet når våpeneier etter en periode ikke lenger har behov for våpenet. Som eksempel på dette kan nevnes hvor det er gitt tillatelse til å erverve rifle til beskyttelse mot isbjørn, men hvor behovet senere bortfaller, eller erverv til konkurranseskyting hvor vedkommende etter en kortere tid legger aktiviteten på hyllen. Det bør undersøkes om våpeneiere som har ervervet pistoler eller revolvere på grunnlag av medlemskap i skytterlag/klubb, har opprettholdt medlemskapet. Det understrekes at det spesielt er eiere av pistoler og revolvere som politiet i første rekke bør føre en spesiell kontroll med.

Vedrørende kravet om dokumentasjon til fortsatt medlemskap, ønsker direktoratet at politiet først og fremst følger opp personer som for første gang erverver pistol eller revolver etter 6 måneders aktivt medlemskap i pistolklubb. Dersom slike, uten særskilt grunn, blir passive ganske umiddelbart etter at våpenet er ervervet, bør våpenkortet vurderes tilbakekalt.

Tilbakekall bør således i utgangspunktet ikke foretas hvis vedkommende ikke er aktiv på grunn av spesielle forhold som f. eks alvorlig sykdom, alderdom, endring i familiære forhold, eller lignende. Det forutsettes imidlertid at vedkommende må være i stand til å ta vare på våpnene på en forsvarlig måte og herunder følge de bestemmelser som våpenloven og våpenforskriften setter med hensyn til oppbevaring.

Direktoratet antar at det også bør undersøkes om våpeneiere som har ervervet pistoler eller revolvere på grunnlag av medlemskap i skytterlag, har opprettholdt medlemskapet. Dersom medlemskontingenten ikke er betalt for de siste to år, bør politiet be om en redegjørelse fra våpeneier før man vurderer å tilbakekalle våpenkortet. Tilbakekall bør dog ikke foretas hvor medlemskapet ikke er opprettholdt på grunn av spesielle tilfeller, jf. det som er nevnt i foregående avsnitt.

Foreligger det ikke slike særlige forhold bør våpenkortet vurderes tilbakekalt uansett om våpeneieren nå betaler kontingenten.

Skyttere som har vært aktive over lengre tid bør ikke rutinemessig få sitt våpenkort tilbakekalt selv om vedkommende over en lengre periode ikke har vært aktiv skytter. Politiet bør imidlertid vurdere å tilbakekalle våpenkortet til personer hvis aktivitet har vært heller beskjeden i den tid de har innehatt våpen til øvelses- og konkurranseskyting, selv etter en kortere inaktiv periode.

Når personer som har vært inaktive i noen tid søker om tillatelse til ytterligere erverv av konkurransevåpen, er en forutsetning for erverv av ytterligere våpen at vedkommende har gjenopptatt den nødvendige aktiviteten i klubben når søknad om erverv fremmes.

Ved tilbakekall grunnet manglende behov, er det bare aktuelt å tilbakekalle våpenkortet for det eller de våpen behovet ikke lengre er tilstede for.

Med våpnene forholdes som nevnt i våpenloven § 10 fjerde ledd. Hvor vedtaket om tilbakekall er påklaget til Politidirektoratet må tremånedersfristen om salg for eiers regning regnes fra det tidspunkt vedkommende er underrettet om endelig vedtak.

Politidirektoratet vil videre bemerke at en henvendelse fra politiet til lokale skytterlag om opplysninger om den enkelte skytters medlemsforhold, må betraktes som en anmodning om å få de nødvendige opplysninger, ikke et pålegg til skytterlaget om å gi opplysninger. Det er ingen uttrykkelig hjemmel for å kunne pålegge skytterlagene en slik opplysningsplikt. Politiet vil imidlertid under enhver omstendighet kunne kreve slik dokumentasjon fra den enkelte våpeneier i forbindelse med utøvelse av sin kontrollvirksomhet.

3.8.6 Saksbehandlingsregler ved tilbakekall av våpenkort

Politidirektoratet minner om at tilbakekall av våpenkort er et forvaltningsvedtak som medfører at forvaltningslovens saksbehandlingsregler, herunder reglene om forhåndsvarsel, kommer til anvendelse.

Når betingelsene for tilbakekall av våpenkort foreligger, kan politimesteren kreve at vedkommende innleverer ikke-registreringspliktige skytevåpen, og nedlegge forbud mot at vedkommende fremtidig eier eller innehar ikke-registreringspliktige skytevåpen, jf. våpenloven § 10 fjerde ledd jf. femte og syvende ledd.

Politidirektoratet antar at sterke grunner taler for å fatte vedtak om innlevering og nedlegge forbud som nevnt i alle tilfeller hvor våpenkortet blir tilbakekalt, uansett om det er kjent om vedkommende faktisk har registreringsfrie våpen. Dersom slikt forbud nedlegges og vedkommende senere erverver/innehar våpen, har vedkommende overtrådt våpenloven og våpnene kan beslaglegges og inndras.

Direktoratet har i enkelte tilfeller erfart at personer har hatt våpenkort til tross for at de har fått flere alvorlige domfellelser. Dette er åpenbart

uheldig. Det bør derfor opprettes rutiner slik at det i saker av et visst alvor foretas en undersøkelse om vedkommende er i besittelse av våpenkort, og i så fall vurdere om dette bør tilbakekalles. Det samme gjelder andre typer forhold som er av betydning for spørsmålet om tilbakekall av våpenkort.

Iblant er det nødvendig å frata en våpeninnehaver skytevåpen straks. Politidirektoratet viser til reglene om beslag, jf. straffeprosessloven § 203 og straffeloven kapittel 13 Inndragning. I visse tilfeller kan det dessuten være behov for forvaring av et våpen uten at vilkårene for beslag etter straffeprosesslovens regler foreligger, f.eks. hvor sinnslidende, sterkt berusede personer o.l. har våpen med fare for seg selv eller andre. I disse tilfellene følger adgangen til å beslutte innlevering av våpen, våpendeler eller ammunisjon av våpenloven § 10 femte ledd. Våpenloven § 10 femte ledd kommer til anvendelse der det er fattet forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenkort etter lovens § 10 første ledd.

Det må skilles mellom tilbakekall av våpenkort i medhold av våpenloven og beslagleggelse av våpen i medhold av straffeprosessloven. Våpen brukt eller tenkt brukt til straffbare handlinger kan beslaglegges i medhold av straffeprosessloven og senere inndras i medhold av straffelovens bestemmelser. Disse våpnene inndras til fordel for statskassen. Våpnene skal videresendes Kripos før de sendes til destruksjon. I særlige tilfeller kan våpnene overleveres offentlig institusjoner. Tilbakekall av våpenkort er en forvaltningsavgjørelse som ikke knytter seg til straffeprosesslovens/straffelovens regler, men våpenlovens regler om skikkethet og behov. Slike våpen skal innleveres til politiet for videresalg, jf. våpenloven § 10 fjerde ledd.

Ved tilbakekall av våpenkort skal politiet, dersom våpeneieren ikke selv avhender sine skytevåpen, selge våpnene for eierens regning. Det forutsettes imidlertid at politiet ved tvangssalg søker å oppnå en så god pris som mulig for våpnene. Dette kan f.eks. gjøres ved å innhente takst fra flere våpenhandlere.

Ved salg bør salgssummen videreformidles fra kjøper til våpeneier via politiet. Dette for ikke å røpe ovenfor kjøper hvem som har fått sitt våpenkort tilbakekalt. Opplysninger om tilbakekall av våpenkort er ofte undergitt taushetsplikt. Det vises her til Sivilombudsmannens uttalelse av 6. juni 2005 i sak 2004/3046. (Lovdata: Somb 2005-56 (2005 s 221)).

3.9 Søknad om registrering av illegale våpen

På bakgrunn av at det i de senere år har vært gjennomført våpenamnesti med mulighet til å innregistrere illegale våpen, bør slike våpen ikke lenger tillates innregistrert, med unntak av våpen i dødsbo.

Illegale våpen som oppdages i dødsbo eller ved andre anledninger, bør fortsatt kunne tas i mot for destruksjon etter forutgående avtale. Ved eventuell søknad om ervervstillatelse/registrering av våpen som er funnet i dødsbo, må politiet foreta en vurdering av om våpenet er ervervet slik søkeren hevder.

Denne vurderingen kan bl.a. annet skje på bakgrunn av hvor lang tid som har gått siden meldingen om dødsfall, om våpenet kan være stjålet, og den kjennskap politiet ellers har til søkeren og avdøde. Om det ikke foreligger holdepunkter for at våpenet er ervervet på annen måte enn det vedkommende hevder, er våpenloven og forskrifter ikke til hinder for at våpenet blir registrert.

Selv om vilkårene er til stede for at våpenet kan innregistreres forutsettes det at den som får våpenet innregistrert på sitt våpenkort tilfredsstiller de alminnelige vilkår for erverv både med hensyn til skikkethet og behov/annen rimelig grunn for å kunne erverve våpenet.

3.10 Privat oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon

Reglene om oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon er inntatt i våpenloven § 27 a. Det er videre i våpenforskriften kap. 16 gitt detaljerte regler om privat oppbevaring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Begrepet «samme husstand» som er brukt i våpenforskriften § 79 tredje ledd, omfatter samme bolig/boenhet. Hybler og utleieleiligheter som leies ut og som har egen inngang, og ellers fremstår som en egen boenhet i forhold til boligen for øvrig, er å anse som egen husstand. Det er ikke adgang til å oppbevare skytevåpen i frittstående garasjer/uthus eller i kjellerboder i tilknytning til fellesarealer i boligsameier/ borettslag. Reglene gjelder kun privat oppbevaring.

Reglene omfatter ikke oppbevaring hos våpenhandlere. Direktoratet forutsetter imidlertid at politiet krever at våpenhandlere oppbevarer sine våpen på en måte som har et sikkerhetsnivå som minst tilsvarer det sikkerhetsnivå som kreves for privat oppbevaring.

Etter forskriften § 79 siste ledd, kan politiet gi særlige pålegg om oppbevaring våpen. Dette vil bl.a. kunne være aktuelt ved oppbevaring av våpen i samling.

Våpenloven § 27 a gir politiet hjemmel til å foreta kontroll med oppbevaringen hos den som har skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Nærmere regler om gjennomføringen av kontrollen er inntatt i våpenforskriften § 105. Direktoratet presiserer at det er bare i egenskap av forvaltningsmyndighet at politiet kan gjennomføre kontroll hos den enkelte våpeneier etter disse bestemmelser.

Bestemmelsen gir politiet adgang til å foreta kontroll med oppbevaring. Uavhengig av hvor ofte politiet benytter seg av en slik adgang, vil den forebyggende effekt kunne bli stor. Den vil også kunne bidra til en ansvarliggjøring av våpeneiere og skape en disiplinert holdning til våpen generelt.

Det er en uttrykkelig betingelse for kontroll hos private at det gis forhåndsvarsel. Det fremgår av våpenforskrifter at kontroll av oppbevaring hos private ikke skal gjennomføres før det har gått minimum 48 timer fra

forhåndsvarsel er mottatt av vedkommende våpeneier. Det forutsettes dessuten at det kan gjøres nærmere avtale for kontrollen. Under gjennomføringen av kontrollen skal dette skje på de(t) sted(er) som anvises av våpeneier som oppbevaringssted for våpen, våpendeler og ammunisjon. Det er således ikke adgang til å undersøke andre steder enn de steder som våpeneier selv har påvist som oppbevaringssted for våpen/ammunisjon. Mangler våpen eller våpendeler som står oppført på vedkommendes våpenkort, skal vedkommende avkreves en fyldestgjørende forklaring på hvor gjenstandene befinner seg. Det bør i så fall gjøres avtale om at vedkommende viser frem de aktuelle gjenstander til politiet så snart som mulig, eventuelt ved ny kontroll på bopel. Ved politiets prioritering av kontroll av oppbevaring av skytevåpen ber man om at det legges vekt på kontroll hos personer med samlerstatus og hos personer som oppbevarer et større antall våpen.

Fristen for anskaffelse av FG- godkjent våpenskap for våpeneiere som før 1. juli 2009 hadde færre enn 5 skytevåpen som ikke er av typen pistol/revolver eller hel- eller halvautomatisk rifle ble satt til ett år etter forskriftens ikrafttredelse, jf. § 106 femte ledd i første punktum. Kravet om våpenskap trådte i kraft den 1. juli 2010.

Det forutsettes at våpnene oppbevares i godkjent våpenskap på våpeneierens faste adresse såfremt våpnene ikke er medbrakt i forbindelse med bruk. Våpeneiere som inngår i samme husstand (er registrert på og har bolig i samme boenhet) kan benytte samme våpenskap. Våpnene kan kun oppbevares hos andre enn hos eieren der vilkårene for oppbevaring etter reglene i § 81 om midlertidig oppbevaring er tilstede.

3.10.1 Midlertidig oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon

Etter forskriftens § 81 kan skytevåpen og ammunisjon midlertidig overlates til andre for oppbevaring på nærmere vilkår. Dette kan være aktuelt i forbindelse med bl.a. studier. Dersom vedkommende ønsker å ta våpen med seg til for eksempel studiested, vil de ordnære regler om oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon komme til anvendelse, herunder bestemmelsene om våpenskap fra første våpen.

3.10.2 Oppbevaring av våpen tilhørende dødsbo eller konkursbo:

Politiet kan «når særlige grunner taler for det» bestemme at våpen, våpendeler eller ammunisjon tilhørende dødsbo eller konkursbo skal oppbevares hos politiet eller på annet sted inntil videre, jf. forskriften § 82. Det kan være grunn til å vurdere slik oppbevaring når det ikke er noen skikket person til å ha oppsyn med våpnene.

Dersom våpnene ikke oppbevares hos politiet eller blir overført til en godkjent våpenhandler, bør politiet utpeke én person som gis et midlertidig våpenkort for boets våpen, og som gjøres ansvarlig for oppbevaringen i henhold til forskriftens krav.

3.11 Utlån av våpen

3.11.1 Utlån fra private

Den som har våpenkort kan etter våpenloven § 11 første ledd overlate våpen til en annen for en periode på inntil fire uker. Gjelder det utlån av pistol eller revolver eller halvautomatisk rifle/-hagle, kan slike våpen bare lånes ut/overlates til andre som har gyldig våpenkort for tilsvarende våpen, jf. våpenforskriften § 85 fjerde ledd. Våpenet må ikke lånes ut til person under 18 år uten etter reglene i våpenloven § 7 fjerde ledd. Imidlertid bør politiet kunne gi tillatelse til utlån av våpen til person under 18 år, men over 16 år, og som ellers fyller vilkårene for erverv når vedkommende f.eks skal bruke våpenet til jakt, såfremt det foreligger samtykke fra verge. For øvrig må våpen ikke lånes ut til personer som har fått tilbakekalt sitt eget våpenkort, eller har fått nedlagt forbud mot å eie eller inneha skytevåpen, våpendeler og ammunisjon i medhold av våpenloven § 10 eller § 15. Mottageren skal gis en skriftlig bevitnelse som inneholder opplysninger som nevnt i forskriften § 85 annet ledd.

Politidirektoratet forstår forskriften § 85 fjerde ledd om utlån av pistol, revolver og halvautomatisk rifle/-hagle slik:

- Pistol og revolver, uten hensyn til type og kaliber, kan utlånnes til andre med gyldig våpenkort for pistol og/eller revolver.
- Halvautomatisk rifle/-hagle som er godkjent til jakt, kan utlånnes til andre med gyldig våpenkort for våpen (uansett mekanisme) ervervet til jakt.
- Halvautomatisk rifle/-hagle som ikke er godkjent til jakt, kan utlånnes til andre med gyldig våpenkort for halvautomatisk rifle/-hagle som ikke er godkjent til jakt og som er ervervet til øvelses- og konkurranseskyting.

Revolver/pistol og halvautomatisk rifle/-hagle kan ellers bare overlates til andre under direkte overoppsyn av eieren, jf. våpenloven § 29 annet ledd, eller når det er nødvendig i forbindelse med tilvirkning, reparasjon eller kommisjonssalg via autorisert våpenforhandler, jf. våpenforskriften § 85 femte ledd.

3.11.2 Utlån fra forhandler

Etter forskriften § 92 kan forhandler midlertidig overlate/låne ut våpen for inntil 4 uker til innehaver av ervervstillatelse når ervervstillatelsen omfatter samme type våpen som ønskes overlatt.

Videre kan en person med våpenkort for den aktuelle våpentype midlertidig låne samme våpentype av forhandler i forbindelse med kjøp etter følgende retningslinjer:

- Pistol og revolver, uten hensyn til type og kaliber, kan utlånnes til andre med gyldig våpenkort for pistol og/eller revolver.

- Halvautomatisk rifle/-hagle som er godkjent til jakt, kan utlånes til andre med gyldig våpenkort for våpen (uansett mekanisme) ervervet til jakt.
- Halvautomatisk rifle/-hagle som ikke er godkjent til jakt, kan utlånes til andre med gyldig våpenkort for halvautomatisk rifle/-hagle som ikke er godkjent til jakt og som er ervervet til øvelses- og konkurranseskyting.

Låntaker må fremvise våpenkort og godkjent legitimasjon. Forhandler plikter å innføre låntakers navn, våpenkortets nummer og utstedende myndighet i en fortløpende fortegnelse over alle kjøp, salg og utlån, jr. i forskriften § 92 fjerde ledd.

3.11.3 Utlån fra skytterlag/-klubb

Forening eller annen skytterorganisasjon som har kollektivt våpenkort, kan låne ut geværer (eller deler av slike våpen) til sine medlemmer, jf. forskriften § 86. På skytebane kan det lånes ut våpen som nevnt til medlemmer som ikke har fylt 18 år. Til bruk utenfor skytebane må det ikke lånes ut slike våpen til medlemmer under 18 år uten at låntakeren er under forsvarlig tilsyn, og barnets foreldre eller den som ellers har omsorgen for det, har samtykket i utlånet. Andre medlemmer kan gis slike våpen (våpendeler) til utlån for et tidsrom av inntil 1 år hvis de antas å fylle våpenlovens krav for å få innvilget en søknad om tillatelse til å inneha skytevåpen. Lånet kan fornyes for et tilsvarende tidsrom.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle kan lånes ut eller overlates til andre som har gyldig våpenkort for tilsvarende våpentype.

Pistol, revolver og halvautomatisk rifle ervervet til øvelses- og konkurranseskyting kan også lånes ut eller overlates til andre enn organisasjonens medlemmer godkjent børsemaker/ våpenhandler når det er nødvendig i forbindelse med tilvirking, handel, reparasjon eller kommisjonssalg via autorisert våpenforhandler, jf. § 86 tredje ledd. Den som får våpenet overlatt etter dette og foregående ledd må være fylt 21 år.

3.11.4 Utlån fra vaktelskaper

I henhold til lov om vaktelskaper er det ikke lenger adgang for vaktelskaper å erverve skytevåpen for utlån til ansatte til beskyttelse i arbeide.

3.11.5 Utlån fra andre bedrifter

Bedrifter som har våpenkort kan låne ut våpen til ansatte som har behov for våpen til beskyttelse i arbeidet, (f.eks. beskyttelse mot isbjørn på Svalbard), jf. våpenforskriften § 89. Det gjelder her ingen tidsgrense utover arbeidsforholdets lengde eller når den ansvarlige krever våpenet innlevert. Forøvrig gjelder de alminnelige aldersgrenser, jf. våpenloven § 29, om den generelle aldersgrense på 18 år, samt bestemmelsen i våpenloven § 7 fjerde

ledd hvor det fremgår at aldersgrensen for å kunne erverve pistol eller revolver er 21 år.

Våpenet (våpendelen) må utenfor arbeidstiden oppbevares på betryggende måte hos bedriften som har levert det ut.

3.12 Europeisk våpenpass

3.12.1 Utstedelse av våpenpass

Politimesteren kan i medhold av våpenforskriften § 75 utstede Europeisk våpenpass til våpeneiere som har behov for dette. Politiet rekvirerer passene ved å sende en skriftlig bestilling til Politiets data- og materielltjeneste. Våpenpassene har artikkelnr. K302000001.

Politidistriktets *sentrale våpenkontor skal* foreta regnskapsføringen og utstedelse av passene. Dette er på grunn av kostnadene på blankettene, behovet for korrekt utfylling av våpenpasset og innføring i det nasjonale våpenregisteret. Det er således *ikke* adgang til å rekvirere et større antall blanketter til fordeling til de enkelte driftsenheter.

Søkeren kan fylle ut søknadsskjemaet på det lokale lensmannskontor/politistasjon også i de politidistrikt som har delegert forvaltningsansvaret til de lokale driftsenhetene. Driftsenheten sender søknaden til politidistriktets sentrale våpenkontor som utsteder våpenpasset.

Våpenkontoret skal føre et register over hvem som innen distriktet har fått utstedt det enkelte europeiske våpenpass, jf passnummeret. Våpenkontoret skal også legge inn i det sentrale våpenregister opplysningene om det enkelte våpen som er ført inn i våpenpasset. Dette skal gjøres etter de retningslinjer som er gitt i bruksplanen for nasjonalt våpenregister pkt 10.

Liste over utstedte våpenpass, medfølgende opplysninger om de som har fått utstedt våpenpass, sendes Politiets data- og materielltjeneste sammen med eventuelle makulerte pass ved bestilling av nye passblanketter. Listen skal inneholde opplysning om:

- personopplysninger (navn og f.nr)
- våpenkortnummer jf. registrert nummer i det nasjonale våpenregisteret
- nummer på det utstedte våpenpass

Våpeneieren skal fylle ut et eget søknadsskjema, jfr skjema GP-6130-B, for hvert enkelt skytevåpen som skal føres inn i våpenpasset. Hvert våpen som føres inn i passet skal angis med en EU-kategori i henhold til gjeldende kategoritabell.

Opplysninger om innehaveren føres inn under passets pkt 1.

Utløpsdato for gyldighetstiden settes under passets pkt 2.2. Gyldighetstiden er i utgangspunktet 5 år jf. våpenforskriften § 75 annet ledd. Eventuelle forlengelser av gyldighetstiden føres under pkt 2.4.

Det enkelte våpen som omfattes av våpenpasset, herunder EUs kategorinummer, føres inn under passets pkt 3. Våpen nr 1 – 7 føres i passets side 4 – 5 og våpen nr 8 – 14 på passets side 6 – 7. Det er en trykkfeil i nummereringen på side 6 – 7 i den første utgaven av våpenpasset slik at nummereringen på side 6 – 7 må rettes av politiet ved innføringen av våpen på disse sidene, dvs pkt. 3.8, 3.9 osv.

Under passets punkt 4 føres opplysninger om den enkelte våpentillatelse jf. opplysninger i våpenregisteret. Det må henvises til det våpen under punkt 3 som opplysningen gjelder.

Punkt 5 fylles ut av den medlemsstat som gir tillatelse til å bringe våpenet inn i landet. Nærmere opplysninger om reglene i den enkelte medlemsstat fåes ved henvendelse til det enkelte lands ambassade.

Enkelte stater har begrensninger forbundet ved innførsel. Slike våpen føres inn i våpenpasset under punkt 6. Det foreligger for tiden ingen oppdatert liste innen EU som gir oppdaterte opplysninger over de enkelte lands regelverk. Den enkelte våpeneier må selv ta kontakt med det enkelte lands ambassade for å avklare om det enkelte våpen kan bringes inn i landet.

Våpenkontoret må i forbindelse med utstedelse av våpenpass oppdatere våpenkortet for de våpen som innføres i passet etter de regler som nå er inntatt under punkt 10 i bruksplanen for nasjonalt våpenregister.

3.12.2 Tilbakekall av europeisk våpenpass

Ved tilbakekall av våpenkort, må politimesteren sørge for at eventuelle våpenpass blir tilbakekalt, eventuelt at enkeltstående våpen blir strøket.

4 ERVERV OG OPPBEVARING AV AMMUNISJON

4.1 Ammunisjonsbegrepet – forholdet til brann- og eksplosjonsvernloven

Begrepet ammunisjon defineres i våpenloven § 3. Man må imidlertid være oppmerksom på at lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon m.v. (brann- og eksplosjonsvernloven) m/forskrifter også kommer til anvendelse på ammunisjon. Våpenloven og brann- og eksplosjonsvernloven avgrenses dog mot hverandre, slik at det som reguleres av den ene loven ikke omfattes av den andre. Våpenloven gjelder bare ammunisjon.

4.2 Erverv av ammunisjon

Utgangspunktet er at erverv av ammunisjon fordrer politiets tillatelse, jf. våpenloven. § 13. Det er flere vesentlige unntak fra denne hovedregelen:

Det er gjort unntak for erverv direkte hos forhandler for så vidt angår ammunisjon til våpen som er påført vedkommendes våpenkort, jf. forskriften § 31 første ledd. Det kan ikke erverves ammunisjon på bakgrunn av utstedt europeisk våpenpass.

Innehaver av gyldig våpenkort kan således ved å fremvise dette sammen med legitimasjon erverve ammunisjon direkte fra forhandler til våpen oppført i våpenkortet. For å erverve ammunisjon til lovlig uregistrerte hagler ervervet før 1. oktober 1990 må det fremvises våpenkort på andre våpen eller gyldig jegeravgiftskort.

Godkjente ammunisjonssamlere kan erverve patroner på grunnlag av samlertillatelsen.

Søker som har lånt skytevåpen av innehaver av individuelt våpenkort, må vedlegge eller vise frem utlånserklæring som inneholder opplysninger som nevnt i § 85 annet ledd. Den som har lånt skytevåpen av forening mv. må på tilsvarende måte vedlegge eller vise frem kontrollseddelen med opplysninger som nevnt i § 87.

Person som ikke oppfyller vilkårene i forskriften § 31 første til tredje ledd må søke om tillatelse til å erverve ammunisjon. Juridisk person må sende søknad underskrevet av den som er ansvarlig for oppbevaring og utlevering av skytevåpen. Ervervstillatelsen gjøres gyldig for et tidsrom av 3 måneder. Den kan etter søknad forlenges for inntil 3 måneder.

Søknad må inneholde opplysning om

- a) søkerens navn og adresse, og
- b) art, kaliber og kvantum av den ammunisjon som ønskes ervervet.

Militært personell kan gis tillatelse til å erverve ammunisjon etter våpenlovens bestemmelser til skyting i sivil regi med utlevert mobiliseringsvåpen dersom vedkommende fremlegger bekreftelse fra sin militære avdeling om utlevering av mobiliseringsvåpenet og om behovet for sivil ammunisjon.

Erverv av ammunisjon mot fremvisning av våpenkort gjelder i utgangspunktet bare norske våpenkort. Dersom utenlandsk våpenkort fremlegges med legitimasjon samt særskilt tollklarering for våpen oppført på våpenkortet, kan ammunisjon erverves for det/de våpen som tollklareringen omfatter.

Ordnningen med erverv av ammunisjon mot fremvisning av gyldig våpenkort er innført fordi vedkommende ved tildeling av våpenkortet er ansett pålitelig osv., slik at det ikke er grunn til å sjekke vedkommende hver gang han eller

hun ønsker ammunisjon. Om det er noe som gir grunnlag for å nekte erverv av ammunisjon, må den rette reaksjon være tilbakekall av våpenkortet.

For å forhindre at uvedkommende skal få kjøpt ammunisjon, er det av stor viktighet at det blir fremvist legitimasjon. Det er her pålagt forhandleren en kontrollplikt som må overholdes. I motsatt fall vil dette kunne være et moment til inndragning av bevillingen som våpenhandler.

Det er ikke påkrevet med politiets tillatelse til å erverve ammunisjon som bare kan benyttes i ikke registreringspliktige våpen, jf. våpenloven § 5c. Det samme gjelder drivpatroner (dvs. hylse med ladning eller tennmiddel (§ 3c) som bare kan anvendes i tekniske innretninger (f.eks boltepistolpatroner, patroner til kortslutningsapparater, startpatroner til maskiner o.l.).

Patroner til slaktemaske: Departementet har avgjort at ammunisjon til slaktemaske kaliber 9 til 9,6 mm bl.a. er anvendelig i revolver kaliber 38, og derfor ikke faller under våpenloven § 5 c. Slik ammunisjon kan altså kun erverves med polititillatelse.

Ammunisjon til signalpistoler og andre signalinnretninger: Politidirektoratet har ikke opplysninger om at slik ammunisjon kan benyttes til annet enn de innretninger de er konstruert for. De faller derfor under § 5c.

4.2.1 Forbud mot å eie eller inneha panserbrytende ammunisjon m.v.

Etter våpenforskriften § 8 er det er forbudt å erverve og inneha panserbrytende, brannstiftende eller eksplosiv ammunisjon.

Med panserbrytende ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som har en kjerne av hardmetall/herdet stål, og som er konstruert for å kunne trenge gjennom lett pansrede objekter. Vanlige helmantlede prosjektiler, med stålkjerne (miljøpatron) regnes ikke som panserbrytende.

Kalibre som antas å være spesialkonstruert til militære formål for å trenge gjennom kroppspansring, slik som

- 4,6x30 mm
- 5,7x28 mm
- 224 Boz

omfattes av forbudet i våpenforskriften § 8.

Med brannstiftende ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som har et innhold av en lettantennelig substans, og som er konstruert for å antenne ved anslag.

Med eksplosiv ammunisjon menes patron som er utstyrt med et prosjektil som inneholder sprengstoff/eksplosiv substans, og som er konstruert for å detonere/eksplodere.

Politidirektoratet har fått opplyst at flere offentlige instanser som forsvaret og politiet i sin tid solgte eller utleverte panserbrytende ammunisjon til private for bruk til øvelsesskyting. Tidligere lovlig ervervet ammunisjon av denne type skal bl.a. av denne grunn ikke omfattes av forbudet. I den utstrekning politiet kommer over slik ammunisjon, bør eieren oppfordres til å få avviklet denne type ammunisjon innen rimelig tid.

Direktoratet understreker også at det bør være adgang til å gjøre unntak fra forbudet mot panserbrytende ammunisjon når det gjelder samlere, jf. våpenforskriften § 16 fjerde ledd, siste punktum. Slik dispensasjon forutsettes gitt for det enkelte erverv.

Politidirektoratet har i sin praksis lagt til grunn at det ikke bør gis dispensasjon for brannstiftende- og/eller eksplosiv ammunisjon.

Politidirektoratet viser til våpenforskriften § 106 tredje ledd der det er bestemt at ammunisjon som besittes på ikrafttredelsestidspunktet og ikke tidligere har vært forbudt, men nå forbyes etter § 8, skal forbrukes eller innleveres til politiet innen ett år etter forskriftens ikrafttredelse

4.2.2 Erverv av ammunisjon til samling

Erverv av ammunisjon til samling reguleres av forskriften § 16, jf. § 31 annet ledd.

Det bør ved søknad om godkjenning som ammunisjonssamler kreves at søker gir en spesifisering av sitt samleområde og at det i en viss grad settes en begrensning m.h.t antall patroner av hvert kaliber man kan ha i samlingen til enhver tid. Politiet bør her ta med i vurderingen at det kan være av samlemessig verdi å kunne erverve uåpnede ammunisjonspakker.

Godkjente ammunisjonssamlere kan erverve ammunisjon på grunnlag av samlertillatelsen, jf. forskriften § 31 annet ledd.

Politiet bør være tilbakeholdende med å gi tillatelse til å kunne erverve patroner som er forbudt i medhold av våpenforskriften § 8. Det kan gis dispensasjon for panserbrytende ammunisjon jf. pkt 4.2.1. Politiet bør også være tilbakeholdende med å gi tillatelse til samlerområder som omfatter ammunisjonstyper som ikke regnes som håndvåpenammunisjon (ammunisjon som benyttes i ordinære pistoler, revolvere, rifler og hagler).

Det er ikke påkrevet at Politidirektoratet skal foreta noen forhåndvurdering av de enkelte samlinger før politiet tar stilling til søknadene.

De alminnelige regler for oppbevaring av ammunisjon gjelder også for ammunisjon til samling og samlerrammunisjonen inngår i det totalantall patroner det er tillatt å oppbevare etter reglene i våpenforskriften § 80.

Sprayflasker med tåregass er å anse som skytevåpen etter våpenloven § 1 b.

4.3 Innlevering av ammunisjon

Politidirektoratet gjør oppmerksom på at det må treffes eget vedtak om innlevering av ammunisjon, jf. våpenloven § 15. Ved tilbakekall av våpenkort, bør også ammunisjon besluttet innlevert i medhold av bestemmelsen.

Betingelsene for vedtak om innlevering av ammunisjon tilsvarer hva som er tilfellet for tilbakekall av våpenkort.

4.4 Tilvirkning av ammunisjon og prosjektiler til eget bruk

Etter våpenforskriften § 51 kreves det ikke tillatelse til å tilvirke ammunisjon til eget lovlig bruk. Dette gjelder også tilvirkning av prosjektiler.

Komponenter for tilvirkning av ammunisjon kan erverves ved fremvisning av våpenkort.

5 BEVILLING FOR SALG AV VÅPEN

Våpenforskriften kap. 6 gir utfyllende regler til bestemmelsene om bevilling for salg av våpen, jf. våpenloven 16 f.f.

Etter våpenforskriften § 35 annet ledd gis bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som nevnt i § 34 fjerde ledd bokstav a, bare til søker som har fylt 21 år og har bestått kurs godkjent av Politidirektoratet, eller kan godtgjøre at han har arbeidet minimum to år i våpenforretning/-avdeling og har tilegnet seg nødvendige kunnskaper om våpen, våpenloven og denne forskriften. Den som har bevilling som børsemaker oppfyller dette kravet

Våpenrådets nåværende brevkurs for våpenhandlere vil inntil videre tilsvare 6 måneders erfaring fra våpenforetning, jf. forskriften § 35 annet ledd. Politidirektoratet tar sikte på at det i samarbeid med våpenbransjen vil bli utarbeidet et mer omfattende kurs som vil gi grunnlag for bevilling.

For den som kun driver handel med paintballvåpen, air soft gun og ikke-registreringspliktige luft- og fjærvåpen, kreves ikke spesielle våpenfaglige kvalifikasjoner. Det kreves også bevilling for salg av prosjektiler til luft-og fjærvåpen da dette regnes som ammunisjon etter våpenloven § 3 b).

For salg av alle typer hagler, kreves nå ordinær bevilling med krav til våpenfaglige kvalifikasjoner.

Hvis forretningen ikke har solgt registreringspliktige skytevåpen det siste året, skal bevillingen for å drive handel med registreringspliktige skytevåpen og våpendeler tilbakekalles.

Politidirektoratet viser ellers til forskriften § 104 om politiets kontroll med bl.a. våpenhandlere, jf. forskriften § 35 siste ledd.

Direktoratet har merket seg at enkelte politidistrikter har innvilget ervervstillatelse/ importtillatelse på «forbudte våpen» til private våpenimportører for videresalg til samlere. Etter direktoratets praksis skal det kun gis importtillatelse på slike våpen i de tilfelle en samler på forhånd har fått ervervstillatelse av politiet på det aktuelle våpen. Det forutsettes videre at de(t) eventuelle helautomatiske våpen før de(t) blir tatt inn i landet er omgjort på en slik måte at de ikke enkelt på nytt kan omgjøres til å kunne avgi helautomatisk ild, og at omgjøringen dokumenteres. Det er videre en forutsetning at våpenet er godkjent i forskrift fastsatt i medhold av våpenforskriften § 7 annet ledd. Det er således i strid med våpenlovgivningen at private våpenimportører lagerfører «forbudte våpen» til sivil bruk.

Ved import av skytevåpen som skal selges som deaktiverte må importøren, før våpenet tas inn i landet, for egen omkostning fremlegge den dokumentasjon som politiet til enhver tid krever på at det aktuelle våpen er deaktivert. Dette gjelder også omkostninger til etterkontroll. Er ikke våpenet deaktivert på tilfresstillende måte regnes våpenet som skytevåpen, jf våpenloven § 1, og følger de ordinære regler som for ikke deaktiverte skytevåpen.

6 REGISTRERINGSPLIKTIGE LUFT OG FJÆRVÅPEN

Luft- og fjærvåpen med grovere kaliber enn 4,5 mm er registreringspliktige, jf. våpenforskriften § 23. Denne bestemmelse gjelder imidlertid ikke luft- og fjærvåpen som er ervervet før forskriftens ikrafttredelse 1. juli 2009.

Kravet om ervervstillatelse gjelder ikke for paintballvåpen og air soft gun.

7 ETTERREGISTRERING AV UREGISTRERTE LOVLIG ERVERVEDE HAGLER

Det er anledning for personer som lovlig har ervervet hagler før 1. oktober 1990 å etterregistrere disse. Det skal ikke betales gebyr ved slik etterregistrering.

8 VÅPEN OG AMMUNISJON INNLEVERT TIL ELLER BESLAGLAGT AV POLITIET

Alle typer våpen som er innlevert til eller beslaglagt av politiet, og som ikke skal videreselges for eiers regning eller eventuelt tilbakeføres til rette eier, skal snarest mulig sendes Kripos for prøveskyting og kontroll, særlig med tanke på at disse kan ha vært brukt til straffbare handlinger. Med forsendelsen skal det følge en spesifisert liste over våpnene. Listen skal være i to eksemplarer. Kripos kvitterer for mottak på det ene eksemplaret og returnerer dette til avsenderen.

Kripos pålegges å føre spesifisert kartotek over de våpen som til enhver tid er i egen referansesamling.

9 OVERSENDELSE AV KLAGESAKER TIL POLITIDIREKTORATET

Ved oversendelse av klagesaker til direktoratet skal det opprettes en egen forvaltningssak som skal inneholde de vedlegg som fremgår av de følgende punkter:

9.1 Klager over avslag på ervervstillatelse grunnet manglende behov:

- Ajourført dokumentliste
- kopi av eventuelt våpenkort
- klagers våpensøknad
- opplysning om klagers medlemskap i skytterlag/klubber, samt opplysning om hvilke skytterorganisasjon den enkelte klubb er medlem av, evt. dokumentasjon på aktivitet slik som kopi av resultatlister etc.
- ved søknad om jaktvåpen bes det opplyst om vedkommende er registrert i jegerregisteret
- kopi av politiets vedtak
- klagen fra søker eller hans fullmektig (hvis klager er representert ved fullmektig, som ikke er advokat, skal fullmakten vedlegges)

9.2 Klager over avslag på ervervstillatelse grunnet vandel

- Ajourført dokumentliste
- kopi av eventuelt våpenkort
- klagers våpensøknad
- kopi av politiets vedtak
- oppdatert utskrift av straffe- og bøtere registeret
- opplysning om vedkommende har uoppgjorte saker
- kopi av aktuelle dommer/forelegg
- kopi av saksdokumenter i straffesaker som relaterer seg til behandlingen av våpensaken
- klagen fra søker eller hans fullmektig (hvis klager er representert ved fullmektig, som ikke er advokat, skal fullmakten vedlegges)

9.3 Klager over tilbakekall av våpenkort grunnet vandel og/eller behov

Kopi av forhåndsvarsel vedlegges sammen med dokumenter som nevnt i pkt 9.1 og 9.2.

9.4 Søknader om samlerstatus som oversendes til uttalelse

- Ajourført dokumentliste
- kopi av eventuelt våpenkort
- søknad om samlerstatus
- politimesterens uttalelse om vandel
- opplysning om samling av eldre ikke registreringspliktige våpen
- politimesterens uttalelse om oppbevaringen av våpnene er godkjent

Gjenpart av politimesterens oversendelsespåtegning til direktoratet oversendes klager/søker med opplysning om at svar fra direktoratet kan ventes å foreligge innen 1 måned.

10 BEVILLING – VÅPENGEBYRER

Reglene for gebyr ved erverv av våpen er fastsatt ved Kgl. res. av 25. januar 1963 med senere endringer del II nr. 17, pkt 17 om ikrafttredelse av våpenloven.

Våpengebyrene er knyttet til rettsgebyret.

Det skal kun betales ett gebyr pr. søknad (ikke pr. våpen eller skjema).

En søknad kan bestå av flere skjemaer med samme søknadsnr. og dato.

Det er ved Kgl.res. av 10. desember 1999 foretatt endring i punkt 17 i forskrift fastsatt ved Kgl. res. av 25. januar 1963 med senere endringer del II nr. 17 om ikrafttredelse av våpenloven.

Etter endringen betales gebyr til statskassen jf. lovens § 31 annet ledd:

- For bevilling etter § 16, til å drive handel med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon: 15 ganger rettsgebyret.
- for tillatelse etter § 23 til ervervsmessig inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon: 1 % av verdien - dog minst kr. 125 og maks. 6 ganger rettsgebyret
- for tillatelse etter lovens § 23 til ikke-ervervsmessig inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon: 1 % av verdien - dog minst kr. 125 og maks. 3 ganger rettsgebyret
- for tillatelse til erverv av skytevåpen (unntatt luft- og fjærvåpen), når vedkommende ikke innehar gyldig våpenkort for skytevåpen eller bare innehar våpenkort for luft- og fjærvåpen: 1 rettsgebyr, deretter ½ rettsgebyr pr. søknad.
- for tillatelse til erverv av luft- og fjærvåpen samt for søknad om våpendeler til alle typer registreringspliktige skytevåpen: ¼ rettsgebyr pr. søknad.

Etter våpenforskriften § 101 kan gebyr frafalles for bevilling til å drive handel med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav a

- a) når arving eller konkursbo fortsetter å utøve bevillingen i inntil 1 år fra dødsfallet eller konkursens åpning, jf. våpenloven § 18, eller
- b) for bevillingshaver med fast forretningssted ved tidsbestemt bevilling ved salg utenfor fast forretningssted i forbindelse med messer eller lignende.

Gebyr for tillatelse til ervervsmessig innførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav b frafalles

- a) ved gjeninnførsel fra utlandet av norske varer etter reparasjon, foredling, bearbeidelse eller omarbeidelse
- b) ved innførsel av deler eller komponenter som skal bearbeides eller omarbeides i Norge før salg til forhandlere eller forbrukere, eller
- c) ved ervervsmessig innførsel når tillatelse forlenges etter § 55 femte ledd eller ny tillatelse kreves etter § 60 annet ledd.

Gebyr for tillatelse til ikke-ervervsmessig inn- eller utførsel av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav c frafalles

- a) hvor søkeren er ansatt ved norsk utenriksstasjon eller ved fremmed stats utenriksstasjon i Norge
- b) ved ikke-ervervsmessig innførsel av skytevåpen til eget bruk hvor det kun skal betales ervervsgebyr etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav d eller e, eller
- c) ved ikke-ervervsmessig utførsel når tillatelse forlenges etter § 66 tredje ledd eller ny tillatelse kreves etter § 69 annet ledd.

Gebyr for tillatelse til erverv av skytevåpen etter forskrift 25. januar 1963 nr. 2 om ikrafttreden av og delegasjon etter lov om skytevåpen og ammunisjon del II punkt 17 bokstav d, frafalles

- a) når ervervet skjer ved arv, gave eller salg mellom familiemedlemmer i rett opp- og nedadstigende slektslinje, eller
- b) ved erverv av ikke-registreringspliktig våpen hvor politimesteren dispenserer fra alderskravet.

Politidirektoratet har hatt en rekke henvendelser om det skal kreves nytt gebyr i forbindelse med eierskifte i forretninger som har bevilling. Likeledes har det vært en del usikkerhet om det skal kreves nytt gebyr hvis en bevillingshaver flytter til nytt forretningslokale, eller ønsker bevilling for flere

forretningssteder innen samme distrikt. Når det gjelder eierskifte i forretning som allerede har bevilling, legger direktoratet til grunn at ny bevillingshaver skal betale fullt gebyr.

Politidirektoratet legger grunn at det i de tilfeller hvor fysisk eller juridisk person allerede har bevilling knyttet til en forretning, men ønsker bevilling for ytterligere én eller flere forretninger i distriktet, skal betales fullt gebyr, i den grad slike ytterligere bevillinger innvilges. Det samme gjelder for de tilfeller hvor politiet, hos allerede godkjent bevillingshaver, av nødvendige grunner må foreta en ny sikkerhetsmessig godkjenning og kontroll av forretningsstedet, for eksempel ved flytting av forretningssted, enten det gjelder flytting innen samme politidistrikt eller til annet distrikt.

Politidirektoratet antar at våpenforskriften § 101 ikke er til hinder for nedsettelse av gebyr ved redusert handelsbevilling etter forskriften § 34 fjerde ledd, f. eks. til kun å omfatte luft- og fjærvåpen med ammunisjon til disse og/eller kun bestemte typer ammunisjon. I disse tilfeller finner Politidirektoratet det rimelig at det skal betales halvt gebyr i henhold til tidligere praksis.

Ved overføring/salg av våpen mellom ektefeller eller søsken, vil det etter forskriften § 101 ikke være anledning til å frafalle gebyret.

I de tilfelle en innvilget våpentillatelse ikke blir benyttet innen fristen, og helles ikke forlenges, skal innbetalt gebyr ikke refunderes. Dette er en videreføring av bestemmelser av Justisdepartementet ved rundskriv G-17/86 datert 15. januar 1986. Dersom søknaden avslås, skal gebyret refunderes.

I de tilfeller en innvilget søknad om erverv av våpen er ubenyttet, og det er betalt fullt gebyr som ikke er refundert, finner Politidirektoratet at det ved innvilgelse av ny søknad skal betales gebyr som om vedkommende tidligere hadde registrerte skytevåpen.

11 SENTRALT VÅPENREGISTER

I medhold av våpenforskriften § 98 skal det føres et sentralt nasjonalt våpenregister. Det sentrale våpenregisteret er underlagt lov om behandling av personopplysninger, herunder § 11 om grunnkrav til behandling av personopplysninger, bl.a. at opplysningene skal være korrekte og oppdaterte og § 18 om rett til innsyn for den registrerte.

I medhold av våpenforskriften § 98 bestemmer Politidirektoratet at følgende opplysninger skal føres i det sentrale nasjonale våpenregisteret. Detaljerte regler fremgår av bruksplanen for registeret.

Det fremgår videre av § 39 siste ledd at politiet kan pålegge våpenforhandlere å gi melding i elektronisk form. Dette er med sikte på at opplysningene skal kunne legges direkte inn i det sentrale våpenregisteret.

11.1 Føring i sentralt våpenregister ved erverv av skytevåpen og våpendeler

Hver gang det gis tillatelse til erverv av skytevåpen (våpendeler), registreres følgende opplysninger i politiets våpenregister.

- a) søkerens fulle navn, fødselsdato og fødested, stilling eller yrke, og adresse,
- b) når tillatelsen er gitt,
- c) art, fabrikkmerke, modell, kaliber og serienummer for de våpen (våpendeler) som er tillatt ervervet,
- d) hva våpnene (våpendelene) skal brukes til,
- c) om søkeren tidligere har fått våpenkort (nummer og utstedende myndighet).
- d) eventuelle vilkår/begrensninger knyttet til tillatelsen, for eksempel begrensninger i anledning utlån, bruk, tidsbegrensning m.v.

Forlenges ervervstillatelsens gyldighet registreres opplysning om dette.

11.1.1 Føring i registeret av systemvåpen

Ved føring av systemvåpen i det sentrale våpenregisteret må politiet påse at låskasse og pipe bli innført som våpendeler, med hvert sitt nummer.

I forhold til våpenforskriften § 12 annet ledd om «komplette jaktvåpen», vil hver låskasse med ett løp, regnes som et komplett våpen.

11.2 Føring i sentralt våpenregister ved tilbakekall av våpenkort og avslag på søknad om ervervstillatelse

Ved tilbakekall av våpenkortet, skal tilbakekallet føres i det sentrale våpenregisteret, med henvisning til politidistriktets journalnummer i arkivsystemet.

På tilsvarende måte skal avslag på søknad om ervervstillatelse føres i våpenregistret når avslaget er begrunnet i manglende skikkethet.

11.3 Innsyn i våpenregisteret

I medhold av våpenloven § 31 kan politiet bestemme at opplysningene i registeret kan unntas offentlighet. Opplysninger om hvem som innehar skytevåpen og opplysninger om hvilke typer våpen og antall skytevåpen den enkelte innehar skal ikke gjøres tilgjengelig enn andre enn de som har et tjenstlig behov for slike opplysninger.